

Flori de erin

Pavel din Tars

În numărul următor (martie 2009):
Sfintele Scripturi

„Speranța noastră este mereu în mod esențial și speranță pentru ceilalți; numai așa ea este într-adevăr speranță și pentru mine. Ca și creștini noi nu ar trebui niciodată să ne întrebăm numai: cum mă pot mântui pe mine însumi? Ar trebui să ne întrebăm și: ce anume pot face pentru ca alții să fie mântuiți și să apară și pentru alții steaua speranței? Atunci am făcut maximul și pentru mântuirea mea personală” (BENEDICTUS PP. XVI; Spe salvi, nr. 48)

Scopul revistei:

Ne însușim scopul revistei vechi (1932-1936) - redactor fondator pr. prof. Teofil Bălibanu - și o dorim pe Sfânta Terezia de Pruncu Isus ca patroana și a acestei noi ediții, rugându-o să mijlocească pentru noi darurile de care avem nevoie pentru a oferi nutreământ sufleteș tuturor colaboratorilor și cititorilor.

Ne adresăm în mod special sufletelor tinere, adică acelor persoane cu vârsta între 8 și 80 de ani, care doresc să crească mereu, ca florile de mai și, în fiecare zi, acumulează cunoștințe noi din diferitele domenii ale științelor. Acestora noi îi vom adăuga știința iubirii de Dumnezeu și a iubirii de oameni - cele două aripi ale sufletului cu care, prin cunoașterea și trăirea adevărilor religioase, putem urca spre Cer și spre propria noastră împlinire. Constatăm că oamenii acestui început de mileniu nu mai suportă să fie stăpâniți, dar au o mare sete de a fi iubiți. Din buchetul "flori de crin" va iradia iubirea Dumnezeului părinților noștri, Cel care la Bethleem S-a coborât în istorie ca o realitate și rămâne pururi în istorie, ca posibilitate ontologică pentru îndumnezeirea omului și transfigurarea creației (pr.R.P.).

Cuprinsul

Editorial	ROMUL POP	„12+1”	3
Teologie	PAPA BENEDICT AL XVI-LEA	Pavel din Tars	4
	ADRIANO AESSI	Sfântul Pavel -servitorul tuturor pentru Evanghelie	9
Memoria activă	STIRBAN MARCEL	Câteva fișe individuale ale episcopilor greco-catolici, făcute de organele de informare.	10
	MARIUS CUTEANU	Oameni și locuri din Sălajul interbelic	14
Sinaxar	Lumea catolica	Părinții Sfintei Tereza de Lisieux: însoțitorii noștri pe calea vieții	18
Amvon	GHEORGHE ȚURCAȘ	Duminica Înfricoșătoarei Judecați	19
	FLORIN MUREȘAN	Duminica Samarinenței	21
	JOHN JAY HUGHES	Predică la înmormântare	23
Lumea în care trăim	VIOREL VARGA	Sfințire inaugurală a bisericii greco-catolice din Jibou	26
	CRISTIAN BORZ	Trei episcopi prezenți la sfințirea Bisericii din Plopiș	27
	IOAN ȘANTA	Discurs la sfințirea bisericii din Plopiș	28
	VALER PĂRĂU	Simpozion - Simion Bărnuțiu la Zalău	29
	VALER PĂRĂU	Simpozion: 60 de ani de la desființarea B.R.U.	30
Debut		Psalzii	31

Apare trimestrial cu binecuvântarea **P.S. Episcop Dr. VIRGIL BERCEA** (ca supliment al revistei eparhiale VESTITORUL, ISSN 1454-8526) editată de **VICARIATUL SILVANIEI** – Vicar foraneu GHEORGHE ȚURCAȘ. Redacția: Șimleu Silvaniei, Str. Libertății, bl. L40, sc.C, ap. 12 (pr. Cristian Borz)
e-mail: floridecrin@yahoo.com

Redactor fondator a noii serii: Pr. Romul Pop

Redactor șef: Preot CRISTIAN BORZ (0260-678956; 0740-696187) prcristianborz@yahoo.it

Redactori: Protopop de Zalău – VALER V.PĂRĂU (661795; 0740068880; parvaler@yahoo.it); Protopop de Supur- SIMION MĂRIEȘ (622223; 0740688149); ing. TEODOR-REMULUS POCOLA (0741-091253)

Poșta redacției: Costul revistelor primite cu taxă ramburs sau plata abonamentului Vă rugăm să le depuneți în contul bancar al Protopopiatului Greco-Catolic, Șimleu-Silvaniei, **RO49RZBR0000060003923258 Raiffesen Bank**. Pentru **abonamente** (10 RON pe an) comunicați cu Pr. Nicolae Bodea (0260/674038; 0766472139)

EDITORIAL

„12+1”

Cei 12 (Petru, Andrei, Iacob, Ioan, Filip, Bartolomeu, Matei, Toma, Iacob Alfeu, Simon Zelotul, Iuda Tadeu și Matia cel ales în locul lui Iuda Iscarioteanul) precum și Pavel, iluminatul din drumul Damascului, sunt numiți Apostoli ai lui Iisus Cristos. În sfintele texte ale Noului Testament, cuvântul este scris pe grecește „apostolos” și se traduce românește „trimis”.

I. Primul care poartă acest nume este *Apostolul Ceresc, Iisus Cristos, „pe Care Tatăl L-a sfințit și L-a trimis în lume”* (Ioan 10,36) și Căruia I S-a dat „*toată puterea în cer și pe pământ*” (Matei 28,18). Luând trup omenesc din trupul de crin neprihănit al Fecioarei din Nazaret, a viețuit 33 de ani între oameni, ca pildă și model al desăvârșitei purități, învățându-i să facă voia Creatorului și încununându-și misiunea de „trimis” prin suprema Jertfă a propriei vieți pământești pe Crucea Golgotei și prin glorioasa Înviere. Prin Jertfa de împăcare a creaturii cu Ziditorul, El este nu numai „Împăratul și Învățătorul”, ci și „*Apostolul și Arhiereul mărturisirii noastre*” (Evrei 3,1).

II. Din această întreită a Lui putere, Iisus a împărtășit și celor 12 persoane, chemate mai întâi individual și, apoi, alese, pe care Le-a numit *Apostolii Săi* (Luca 6,13). Pe aceștia i-a format treptat în „școala” Sa și le-a dat, de la început, și unele harisme, sau puteri spirituale (Matei 10,8), cu care să lucreze și care au sporit la Cincizecime.

Pe aceștia Cristos Arhiereul i-a sfințit (Ioan 17,17) și i-a hirotonit în ziua Învierii, prin suflarea Spiritului Sfânt asupra lor, dându-le, din apostolia și preoția Lui, și puterea de a ierta păcatele (cf. Ioan 20, 21-23). Cu aceste puteri i-a trimis să propovăduiască Evanghelia și să boteze toate popoarele (cf. Matei 28, 18-20), El fiind pururea cu ei, și le-a dat poruncă să officieze Sfintele Sacramente mântuitoare (cf. Matei 28,19; Luca 22,19; Fapte 6,6; 14,23; 20,28).

Celor 12 Iisus le-a adăugat, prin intervenția Sa directă (Faptele Apostolilor 9,5-6) pe rabinul Saul, devenit, prin mandat divin, Pavel, apostolul neamurilor (cf. Romani 11,13; II Timotei 1,11). Numai aceștia (nu toți oamenii cărora Iisus sau Apostolii le-au vestit evanghelia, au primit-o și s-au botezat), numai cei 12+1 au primit puterea de a întemeia și organiza Biserici și comunități pretutindeni, „hirotonindu-le” diaconi, preoți și episcopi (cf. Fapte 6,6; 14,23; I Timotei 4,14; Tit 1,5). Și tot numai ei (ca cei care aveau plenitudinea harului și a harismelor), aveau dreptul și puterea de „*a da Spiritul Sfânt*” celor botezați (Fapte 8,17; 19,6), precum și de a transmite harul preoțesc al apostoliei, de la Cristos, urmașilor lor în har, episcopilor; de aceea preoția, în Biserica Catolică și Biserica Ortodoxă, se numește „de succesiune apostolică”.

III. În consecință, *urmașii* celor 12+1 (atestati biblic în trei trepte sacerdotale: episcopi - Tit 1,7; preoți - I Timotei 5,17; diaconi - I Tim. 3,8), începând cu cei contemporani Sfinților Apostoli (Timotei în Efes, Tit în Creta ș.a), și până la episcopii contemporani cu noi, și toți cei care vor urma până la sfârșitul veacurilor, sunt „trimișii” lui Iisus în lume, pentru a călăuzi sufletele spre El.

Ieri și azi și mâine, sufletul creștin suspină: „Dorim, voim, cerem ca preoții noștri să fie puternici mijlocitori între noi păcătoșii și tronul milostivirii cerești, să rupă toate legăturile și vasalitățile cu veacul păgân, să fie, iar și iar, soldați aspri ai idealului creștin, cel neprimitor de târguală! Ne trebuie grozav, azi mai mult ca oricând, înțelepciunea lor, cumpătul lor aducător de pace, sfințenia lor și puterea lor făcătoare de minuni!” (Gala Galaction, Ziua Domnului).

De aceea, *Florile de Crin* reinvie pentru inima cititorilor săi fideli pilduitorul chip al sfântului apostol Pavel din Tars, evocat chiar într-un document papal. Să ne fie de folos, adăugând zilnic citirea unui capitol din cele 14 Epistole pauline cuprinse în canonul Noului Testament, adresate oarecând creștinilor din: Roma, Corint, Galatia, Efes, Filipi, Colose, Tesalonic, „trimișilor” săi Timotei, Tit și Filimon, precum și evreilor încreștinați în acel timp apostolic, Epistole al căror text este atât de actual de parcă ne este destinat celor de la început de mileniu trei.

TEOLOGIE

Pavel din Tars

Cateheza papei Benedict al XVI-lea

Dragi frați și surori,

Am încheiat reflecțiile noastre asupra celor doisprezece apostoli aleși în mod direct de către Isus de-a lungul vieții sale pământești. Astăzi începem să alăturăm figurile altor personaje importante ale Bisericii primare. Și ele și-au dăruit viața pentru Domnul. Este vorba despre bărbați și chiar femei, care, după cum scrie Luca în *Faptele Apostolilor*, "și-au închinat viața pentru numele Domnului nostru Isus Cristos" (*Fap* 15,26).

Primul dintre aceștia, chemat de Domnul însuși, de către Cel Înviat, pentru a fi și el un adevărat apostol, este fără îndoială *Pavel din Tars*. El strălucește ca stea de primă însemnătate în istoria Bisericii, și nu numai a celei de la începuturi. Sfântul Ioan Crizostomul îl exaltă ca personaj superior chiar și multor îngeri și arhangheli (cf. *Panegiric* 7,3). Dante Alighieri în *Divina Comedie*, inspirându-se din relatarea lui Luca în *Faptele Apostolilor* (cf. 9,15), îl definește pur și simplu "vas ales", ceea ce înseamnă: instrument ales dinainte de Dumnezeu. Alții l-au numit "al treisprezecelea apostol" - și într-adevăr el insistă mult asupra faptului că este un adevărat apostol, fiind chemat de către Cel Înviat -, sau chiar de-a dreptul "primul după Unicul". Sigur, după Isus, el este personajul de la începuturi despre care avem cele mai multe informații. De fapt, avem nu numai relatarea pe care ne-o face Luca în *Faptele Apostolilor*, ci și un grup de *Scrisori* care provin direct din mâna sa și care ne fac cunoscută personalitatea și gândirea sa fără intermediari. Luca ne informează că numele său original era Saul (cf. *Fap* 7,58; 8,1 ș.u.), la fel ca în ebraică (cf. *Fap* 9,14.17; 22,7.13; 26,14) la fel ca și regele Saul (cf. *Fap* 13,21), și era un iudeu din diaspora, orașul Tars fiind situat între Anatolia și Siria. De la o vârstă fragedă a mers la Ierusalim pentru a studia profund legea mozaică la școala marelui rabin Gamaliel (cf. *Fap* 22,3). Învățase chiar și o meserie manuală destul de grea, croitul corturilor (cf. *Fap* 18,3), care ulterior i-a permis să se întrețină singur fără a împovăra Bisericele (cfr. *Fap* 20,34; *1Cor* 4,12; *2Cor* 12,13-14).

Pentru el a fost decisivă cunoașterea comunității acelora care se recunoșteau drept ucenici ai lui Isus. De la ei a ajuns să cunoască o nouă credință, - un nou "drum", după cum se spunea - care pune în centru nu atât Legea lui Dumnezeu, cât mai degrabă persoana lui Isus, răstignit și înviat, de care depindea iertarea păcatelor. Ca și iudeu zelos, el considera acest mesaj drept inacceptabil, ba chiar scandalos, și s-a simțit de aceea dator să-i persecute pe ucenicii lui Cristos chiar și în afara Ierusalimului. Tocmai în drumul spre Damasc, la începutul anilor 30, Saul, după cum el însuși mărturisește, a fost "cucerit de Cristos" (*Fil* 3,12). În timp ce Luca povestește faptul cu abundență de detalii, - cum l-a atins lumina Celui Înviat și a schimbat în mod fundamental întreaga sa viață - el, în scrisorile sale, merge direct la esențial și vorbește nu doar despre viziune (cf. *1Cor* 9,1), ci de iluminare (cf. *2Cor* 4,6) și mai ales de revelare și de chemare la întâlnirea cu cel Înviat (cf. *Gal* 1,15-16). De fapt, se va numi în mod explicit "apostol prin chemare" (cf. *Rom* 1,1; *1Cor* 1,1) sau "apostol din voința lui Dumnezeu" (*2Cor* 1,1; *Ef* 1,1; *Col* 1,1), pentru a sublinia că această convertire a sa nu era rezultatul unei maturități mentale, al reflecțiilor, ci rodul unei intervenții divine, al unui neașteptat dar dumnezeiesc. Începând cu acel moment, tot ceea ce mai înainte însemna pentru el o valoare devine în mod paradoxal, după cum el însuși spune, pierdere și gunoi (cf. *Fil* 3,7-10). Și din acel moment toate energiile sale au fost puse în slujba exclusivă a lui Isus Cristos și a evangheliei sale. De acum existența sa va fi aceea a unui apostol doritor să "se facă totul pentru toți" (*1Cor* 9,22) fără rezerve.

De aici rezultă pentru noi o lecție foarte importantă: ceea ce contează este să-l punem în centrul vieții noastre pe Isus Cristos, astfel încât identitatea noastră să fie marcată în mod fundamental de întâlnirea, de unirea cu Cristos și cu cuvântul său. La lumina sa orice altă valoare este redobândită și totodată purificată de eventualele mizerii. O altă lecție importantă oferită de Pavel este spiritul universal care caracterizează apostolatul său. Simțind urgența

problemei accesului neamurilor, adică al păgânilor, la Dumnezeu, care în Isus Cristos răstignit și înviat oferă mântuirea tuturor oamenilor fără excepție, s-a oferit pe el însuși vestirii acestei evanghelii, cu adevărat "veste bună", adică anunțării harului destinat să îl împace pe om cu Dumnezeu, cu sine însuși și cu ceilalți. Din primul moment el a înțeles că aceasta este o realitate care nu privea doar pe iudei sau un anumit grup de oameni, dar avea o valoare universală și îi privea pe toți, pentru că Dumnezeu este Dumnezeul tuturor oamenilor. Punctul de plecare al călătoriilor sale a fost Biserica din Antiohia Siriei, unde pentru prima dată evanghelia este vestită grecilor și unde apare și numele de "creștini" (cf. *Fap* 11,20.26), adică cei care cred în Cristos. De aici el a plecat mai întâi spre Cipru și apoi în mai multe rânduri spre regiuni din Asia Mică (Pisidia, Licaonia, Galația), apoi spre cele din Europa (Macedonia, Grecia). Cele mai însemnate au fost orașele Efes, Filipi, Tesalonic, Corint, fără a uita bineînțeles Berea, Atena și Milet.

În apostolatul lui Pavel nu lipsesc dificultățile, pe care el le-a înfruntat plin de curaj din iubire față de Cristos. El însuși amintea că a lucrat "în eforturi... în închisori... în bătaii... deseori în pericol de moarte... de trei ori am fost bătut cu vergile, o dată am fost bătut cu pietre, de trei am naufragiat...; deseori în călătorii, pericole pe râuri, pericole din partea tâlharilor, pericole din partea conașionalilor, pericole din partea păgânilor, pericole în cetate, pericole în pustiu, pericole pe mare, pericole printre frații mincinoși; în muncă și în trudă, deseori în privegheri, în foame și sete, adesea în posturi, în frig și fără haine; și pe lângă toate acestea, preocuparea mea de fiecare zi, grija pentru toate Bisericile" (*2Cor* 11,23-28). Dintr-un fragment al Scrisorii către Romani (cf. 15,24-28) reiese hotărârea sa de a ajunge până în Spania, la extremitățile Occidentului, pentru a vesti evanghelia peste tot, până la hotarele pământului cunoscut atunci. Cum să nu admirăm un astfel de om? Cum să nu-i mulțumim lui Dumnezeu pentru că ne-a dat un apostol de această statură? Este clar că nu ar fi fost posibil să înfrunte situații atât de grele și uneori desperate, dacă nu ar fi fost susținut de o motivație de valoare absolută, în fața căreia nici o limită nu putea să rămână de nedepășit. Pentru Pavel, această

motivație, o știm, este Isus Cristos, despre care el scrie: "Iubirea lui Cristos ne constrânge... pentru ca cei care trăiesc să nu mai trăiască pentru ei înșiși, ci pentru acela care a murit și a înviat pentru ei" (*2Cor* 5,14-15), pentru noi, pentru toți.

De fapt, apostolul va da suprema mărturie a sângelui în timpul împăratului Nero la Roma, unde păstrăm și venerăm rămășițele sale pământești. Iată ce a scris despre el Clement Romanul, predecesorul meu pe acest scaun apostolic în ultimii ani ai secolului I: "Din gelozie și ură Pavel a fost obligat să ne arate cum se dobândește premiul răbdării... După ce a predicat dreptatea întregii lumi, și după ce a ajuns până la hotarele cele mai îndepărtate ale Occidentului, primește martiriul în fața conducătorilor; astfel a plecat din această lume și a ajuns în locul sfânt, devenit prin aceasta cel mai mare model al perseverenței" (*Către Corinteni* 5). Domnul să ne ajute să punem în practică îndemnul lăsat nouă de apostol în scrisorile sale: "Fiți imitatorii mei, așa cum eu sunt al lui Cristos" (*1Cor* 11,1).

Pavel - centralitatea lui Isus Cristos

Dragi frați și surori,

În cateheza precedentă, acum două săptămâni, am încercat să trasez liniile esențiale ale biografiei apostolului Paul. Am văzut astfel cum întâlnirea cu Cristos pe drumul Damascului i-a răsturnat pur și simplu viața. Cristos devine rațiunea sa de a exista și motivul profund al întregii sale munci apostolice. În scrisorile sale, după numele lui Dumnezeu, care apare de mai bine de 500 de ori, numele care este menționat mai des este cel al lui Cristos (de 380 de ori). Este prin urmare important să ne dăm seama cât de mult poate să pătrundă Isus Cristos în viața unui om și prin urmare și în viața noastră. În realitate, Isus Cristos este culmea istoriei mântuirii și de aceea adevăratul criteriu chiar și în dialogul cu celelalte religii.

Privind la Pavel, am putea să formulăm întrebarea de fond astfel: cum se realizează întâlnirea unei ființe umane cu Cristos? Și în ce constă relația care derivă de aici? Răspunsul dat de Pavel poate fi înțeles în două momente. În primul rând, Pavel ne ajută să înțelegem valoarea absolut fundamentală și de neînlocuit a credinței. Iată ce scrie în *Scrisoarea către Romani*: "Căci noi credem că omul este justificat prin credință, fără faptele Legii"

(3,28). Și de asemenea în *Scrisoarea către Galateni*: "Omul nu este justificat prin faptele Legii, ci doar prin credința în Isus Cristos; de aceea am crezut și noi în Isus Cristos ca să fim justificați prin credința în Cristos, și nu prin faptele Legii, pentru că nimeni nu va fi justificat prin faptele Legii" (2,16). "A fi justificați" înseamnă a fi făcuți drepecți, adică a fi primiți de către dreptatea milostivă a lui Dumnezeu, și a intra în comuniune cu el și, prin urmare, a putea stabili o relație mult mai autentică cu toții frații noștri: și aceasta pe baza unei depline iertări a păcatelor noastre. Deci Pavel spune cu toată claritatea că această condiție de viață nu depinde de eventualele noastre fapte bune, ci de harul lui Dumnezeu: "Suntem justificați în mod gratuit de harul lui, prin răscumpărarea în Cristos Isus" (*Rom* 3,24).

Cu aceste cuvinte sfântul Pavel exprimă conținutul fundamental al convertirii sale, noua orientare a vieții sale izvorâtă din întâlnirea sa cu Cristos cel înviat. Pavel, înainte de convertire, nu era un om ce trăia departe de Dumnezeu și de Legea sa. Dimpotrivă, era un om care observa Legea și o făcea chiar până la fanaticism. În lumina întâlnirii cu Cristos a înțeles însă, că prin aceasta a încercat să se construiască pe sine însuși, propria dreptate, și că, având toată această dreptate a trăit pentru sine însuși. Și-a dat seama că o nouă orientare a vieții sale era absolut necesară. Și această nouă orientare o găsim exprimată cu propriile cuvinte: "Această viață pe care o trăiesc acum, o trăiesc prin credința în Fiul lui Dumnezeu, care m-a iubit și s-a dat pentru mine" (*Gal* 2,20). Pavel, așadar, nu mai trăiește pentru sine, pentru propria sa dreptate. Trăiește pentru Cristos și cu Cristos: dându-se pe sine însuși, nemaicautând și nemaiconstruindu-se pe sine însuși. Aceasta este noua dreptate, noua orientare dată nouă de Domnul, dăruită nouă prin credință. În fața crucii lui Cristos, expresie extremă a dăruirii sale de sine, nu mai este nimeni care să se poată lăuda pe sine, propria dreptate făcută de sine însuși, pentru sine! În alt loc Pavel, amintind de Ieremia, explică acest gând scriind: "Cine se laudă în Domnul să se laude" (*1Cor* 1,31 = *Ier* 9,22); sau: "În ce mă privește, departe de mine gândul de a mă lăuda cu altceva decât în crucea Domnului nostru Isus Cristos, prin care lumea este

răstignită pentru mine, iar eu pentru lume" (*Gal* 6,14).

Reflectând la ceea ce vrea să însemne îndreptățirea nu prin fapte, ci prin credință, ajungem astfel la al doilea lucru care definește identitatea creștină descrisă de sfântul Pavel în propria viață. Identitate creștină care este formată din două elemente: acest a nu se căuta pe sine, ci a se primi de la Cristos și a se dăruia pe sine cu Cristos, și astfel a participa în mod personal la evenimentul lui Cristos însuși, până la a se cufunda în el și a împărți cu el atât moartea sa cât și viața sa. Este ceea ce Pavel scrie în *Scrisoarea către Romani*: "Am fost botezați în moartea lui... am fost înmormântați împreună cu el... am fost împreună sădiți cu el... Tot așa și voi, considerați că sunteți morți pentru păcat, dar vii pentru Dumnezeu în Cristos Isus" (*Rom* 6,3.4.5.11) Tocmai această ultimă expresie este semnificativă: pentru Pavel, de fapt, nu este suficient să spunem că creștinii sunt botezați sau credincioși; pentru el este mai important să spunem că ei sunt "în Cristos Isus" (cf. și *Rom* 8,1.2.39; 12,5; 16,3.7.10; *1Cor* 1,2.3, etc). În alte situații el inversează termenii și scrie că "Isus este în noi/voi" (*Rom* 8,10; *2Cor* 13,5) sau "în mine" (*Gal* 2,20). Această întrepătrundere dintre Cristos și creștin, caracteristică învățaturii lui Pavel, completează discursul său despre credință. Credința, într-adevăr, deși ne unește în mod intim cu Cristos, marchează totodată distincția dintre noi și el. Dar, conform gândirii lui Pavel, viața creștinului are și o componentă pe care am putea să o numim "mistică", întrucât comportă o contopire a noastră cu Cristos și a lui Cristos cu noi. În acest sens, apostolul ajunge chiar să califice suferințele noastre ca și «suferințe ale lui Cristos în noi» (*2Cor* 1,5), astfel încât noi "pretutindeni purtăm în trupul nostru moartea lui Isus ca să se arate și viața lui Isus în trupul nostru" (*2Cor* 4,10).

Toate acestea trebuie să le realizăm în viața noastră zilnică urmând exemplul lui Pavel care a trăit mereu cu această profundă respirație spirituală. Pe de o parte, credința trebuie să ne mențină într-o constantă atitudine de umilință în fața lui Dumnezeu, ba chiar de adorație și laudă. De fapt, ceea ce suntem noi ca și creștini se datorează doar lui și harului său. Întrucât nimic și nimeni nu-i poate lua locul, trebuie așadar ca la nimic

altceva și nimănui altul să nu dăm omagiul pe care i-l datorăm lui. Nici un idol nu trebuie să contamineze universul nostru spiritual, altfel, în loc să ne bucurăm de libertatea dobândită vom cădea din nou într-o nouă formă umilitoare de sclavie. Pe de altă parte, apartenența noastră radicală la Cristos și faptul că "suntem în el" trebuie să ne cufunde într-o atitudine de totală încredere și imensă bucurie. În definitiv, trebuie să exclamăm cu sfântul Pavel: "Dacă Dumnezeu este cu noi, cine va fi împotriva noastră?" (*Rom 8,31*). Și răspunsul este că nimic și nimeni "nu va putea să ne despartă vreodată de iubirea lui Dumnezeu care este în Cristos Isus, Domnul nostru" (*Rom 8,39*). Viața noastră creștină, prin urmare, este clădită pe roca cea mai stabilă și sigură pe care ne-am putea-o imagina. Și din ea ne luăm toată vitalitatea, așa cum scrie chiar apostolul: "Toate le pot în acela care mă întărește" (*Fil 4,13*).

Să înfruntăm de aceea existența noastră, cu bucuriile și durerile ei, susținuți de aceste mărețe sentimente pe care Paul ni le oferă. Experimentându-le vom putea să înțelegem cât de adevărat este ceea ce însuși apostolul scrie: "Știu în cine am crezut și în cine mi-am pus încrederea și sunt convins că el are puterea să păstreze bunul încredințat până în ziua aceea", adică până în ziua definitivă (*2Tim 1,12*) a întâlnirii noastre cu Cristos Judecătorul, Salvatorul lumii și al nostru.

Paul și Spiritul

Dragi frați și surori,

Și astăzi, la fel ca în cele două cateheze precedente, ne întorcem la sfântul Pavel și la gândirea sa. Ne aflăm în fața unui gigant nu doar cât privește apostolatul concret, ci și cât privește doctrina teologică, de o profunzime și capacitate stimulantă cu totul aparte.

După ce am meditat data trecută la ceea ce Pavel a scris privind locul central pe care Isus Cristos îl ocupă în viața noastră de credință, astăzi vedem ceea ce ne spune despre Spiritul Sfânt și prezența sa în noi, întrucât și în această privință apostolul are să ne învețe ceva de o mare importanță.

Știm ceea ce sfântul Luca ne spune despre Spiritul Sfânt în *Faptele Apostolilor*, relatând evenimentul Rusaliilor. Spiritul Rusaliilor aduce cu sine un elan plin de putere în asumarea datoriei misionare pentru

mărturisirea evangheliei pe străzile lumii. De fapt, *Cartea Faptele Apostolilor* relatează o întreagă serie de misiuni împlinite de apostoli, mai întâi în Samaria, de-a lungul coastei Palestinei, apoi spre Siria. Sunt amintite mai ales cele trei călătorii misionare făcute de Pavel, după cum deja am precizat într-o întâlnire anterioară din ziua de miercuri. Însă sfântul Pavel în scrisorile sale ne vorbește despre Spirit și într-o altă perspectivă. El nu se rezumă la a ilustra doar dimensiunea dinamică și operativă a celei de-a treia persoane a Preasfintei Treimi, dar analizează și prezența ei în viața creștinului, a cărui identitate este marcată de această prezență. Cu alte cuvinte, Pavel reflectează asupra Spiritului arătându-i influența nu doar asupra *acțiunii* creștinului, ci și asupra *ființei* sale. De fapt este tocmai el cel care a spus că Duhul lui Dumnezeu locuiește în noi (cf. *Rom 8,9; 1Cor 3,16*) și că "Dumnezeu l-a trimis pe Duhul Fiului său în inimile noastre" (*Gal 4,6*). Pentru Pavel așadar Spiritul ne pătrunde până în cele mai intime profunzimi ale persoanei noastre. În această privință, iată unele dintre cuvintele sale de o importanță mai semnificativă: "Legea Spiritului vieții în Cristos Isus te-a eliberat de legea păcatului și a morții... Voi nu ați primit un Spirit de sclavie, ca să vă fie din nou teamă, ci ați primit Spiritul înfierii prin care strigăm: Abba, Tată!" (*Rom 8,2.15*), întrucât suntem fii, putem spune "Tată" lui Dumnezeu. Se observă cu claritate așadar că, încă înainte de a acționa, creștinul posedă deja o interioritate bogată și fecundă, dăruită lui în sacramentele Botezului și al Mirului, o interioritate care îl așază într-un obiectiv și original raport de filiație față de Dumnezeu. Iată marea noastră demnitate: aceea de a fi nu doar imagine, dar fii ai lui Dumnezeu. Și acest adevăr este o invitație la a trăi filiațiunea noastră, o invitație la a fi mereu mai conștienți că suntem fii adoptivi în marea familie a lui Dumnezeu. Este o invitație de a transforma acest dar obiectiv într-o realitate subiectivă, determinantă pentru gândirea noastră, pentru acțiunea noastră, pentru ființa noastră. Dumnezeu ne consideră fiii săi, după ce ne-a ridicat la o demnitate asemănătoare, chiar dacă nu egală, cu a lui Isus însuși, unicul adevărat Fiu în sens deplin. În el ne este dăruită, sau restituită, condiția filială și libertatea încrezătoare în relația cu Tatăl.

Descoperim astfel că pentru creștin Spiritul nu mai este doar "Spiritul lui Dumnezeu", după cum se spune în mod obișnuit în Vechiul Testament și se repetă în limbajul creștin (cf. *Gen* 41,38; *Ex* 31,3; *1Cor* 2,11.12; *Fil* 3,3 etc.). Și de asemenea nu mai este nici numai un "Spirit Sfânt" înțeles în mod generic, după modul de exprimare propriu Vechiului Testament (cf. *Is* 63,10.11; *Psa* 51,13), și acela propriu iudaismului însuși în scrierile sale (Qumran, tradiția rabinică). Specificului credinței creștine, de fapt, îi aparține mărturisirea unei împărtășiri originale a acestui Spirit din partea Domnului înviat, care a devenit el însuși "Spirit dătător de viață (vivificant)" (*1Cor* 15,45). Tocmai de aceea sfântul Pavel vorbește în mod direct despre "Spiritul lui Cristos" (*Rom* 8,9), despre "Spiritul Fiului" (*Gal* 4,6) și despre "Spiritul lui Isus Cristos" (*Fil* 1,19). Este ca și cum ar vrea să spună că nu doar Dumnezeu Tatăl este vizibil în Fiul (cf. *In* 14,9), dar că și Spiritul lui Dumnezeu se arată în viața și în acțiunea Domnului răstignit și înviat!

Paul ne învață și un alt lucru important: el spune că nu există adevărată rugăciune fără prezența Duhului în noi. El scrie de fapt: "Spiritul vine în ajutorul slăbiciunii noastre pentru că nu știm ce să cerem în rugăciune așa cum se cuvine, dar Spiritul însuși intervine pentru noi cu suspine negrăite. Însă cel care cercetează inimile știe care este dorința Spiritului; adică intervine în favoarea sfinților după voința lui Dumnezeu. De fapt, știm că el le îndreaptă toate spre binele celor care îl iubesc pe Dumnezeu, adică al celor care sunt chemați după planul lui" (*Rom* 8,26-27). Este ca și cum ar spune că Spiritul Sfânt, adică Spiritul Tatălui și al Fiului, este de acum ca și sufletul sufletului nostru, de unde înalță fără încetare spre Dumnezeu un suflu de rugăciune despre care nici măcar nu putem să vorbim. Spiritul, de fapt, mereu veghind în noi, suplinește lipsurile noastre și oferă Tatălui adorația noastră, împreună cu aspirațiile noastre cele mai profunde. În mod firesc aceasta cere un mare grad de comuniune vitală cu Spiritul. Este o invitație la a fi mereu mai disponibili, mai atenți la această prezență a Spiritului în noi, o invitație la a o transforma în rugăciune, la a simți această prezență și a învăța astfel să ne rugăm, să vorbim cu Tatăl ca și fii în Spiritul Sfânt.

Există încă un aspect propriu Spiritului pe care ni-l arată sfântul Pavel: este legătura sa cu iubirea. Astfel apostolul scrie: "Speranța nu înșală, pentru că iubirea lui Dumnezeu a fost revărsată în inimile noastre prin Spiritul Sfânt care ne-a fost dat" (*Rom* 5,5). În scrisoarea mea enciclică "*Deus caritas est*" citam o frază foarte elocventă a sfântului Augustin: "Dacă vezi iubirea, vezi Treimea" (nr. 19), și continuam explicând: "Spiritul, de fapt, este acea putere interioară care armonizează inimile [credincioșilor] cu inima lui Cristos și le mișcă pentru a-i iubi pe frați așa cum i-a iubit el" (*ibid.*). Spiritul ne cufundă în însuși ritmul vieții divine, care este viață de iubire, făcându-ne părtași în mod personal la legăturile ce există între Tatăl și Fiul. Nu este fără importanță faptul că Pavel, când enumără diferitele roade ale Spiritului pune pe primul loc iubirea: "Roadele Spiritului sunt iubirea, bucuria, pacea etc." (*Gal* 5,22). Și, întrucât iubirea prin definiție unește, aceasta înseamnă înainte de toate că Spiritul este creator de comuniune în interiorul comunității creștine, așa cum spunem la începutul sfintei Liturghii folosind expresia sfântului Pavel: "Comuniunea Spiritului Sfânt [adică aceea care este înfăptuită de el] să fie cu voi toți" (*2Cor* 13,13). Pe de altă parte este la fel de adevărat și că Spiritul ne stimulează să stabilim legături de caritate cu toți oamenii. Astfel încât, atunci când noi iubim facem loc Spiritului, îi permitem să se exprime în plinătatea sa. Se înțelege astfel de ce Pavel alătură în aceeași pagină a Scrisorii către Romani cele două îndemnuri: "Fiți înflăcărați în Spirit" și: "Nu întoarceți nimănui răul pentru rău" (*Rom* 12,11.17).

În încheiere putem preciza că Spiritul în gândirea sfântului Pavel este o arvună generoasă dată nouă de Dumnezeu însuși ca și anticipare și totodată garanție a moștenirii noastre viitoare (cf. *2Cor* 1,22; 5,5; *Ef* 1,13-14). Învățăm astfel de la Pavel că acțiunea Spiritului orientează viața noastră spre marile valori ale iubirii, ale bucuriei, ale comuniunii și ale speranței. Este datoria noastră aceea de a-l experimenta în fiecare zi, urmând îndemnurile interioare ale Spiritului, ajutați fiind pentru a discerne de lumina călăuzitoare a apostolului.

Papa Benedict al XVI-lea

TEOLOGIE

Sfântul Pavel**- servitorul tuturor pentru Evanghelie -**

„Căci, deși sunt liber față de toți, m-am făcut sclavul tuturor ca să-i câștig pe cât mai mulți.” (1 Cor 9,19)

„Evanghelia predicată de mine nu este după om: nici n-am primit-o, nici n-am învățat-o de la vreun om, ci am primit-o prin revelația lui Isus Cristos.” (cf. Gal 1,11-12)

„Iar cuvântul meu și predica mea n-au constat în discursuri convingătoare ale înțelepciunii omenești, ci în adevărarea Spiritului și a puterii, astfel încât credința voastră să fie bazată nu pe înțelepciunea oamenilor, ci pe puterea lui Dumnezeu.” (cf. 1 Cor 2,4-5)

„Ne-am purtat cu simplitate și cu sinceritate divină; nu cu înțelepciunea trupească, ci cu harul lui Dumnezeu.” (cf. 2Cor 1,12)

„Nu că am fi noi stăpâni peste credința voastră, ci vrem să colaborăm și noi la bucuria voastră.” (cf. 2Cor 1,24)

„Noi nu dăm nimănui nici o ocazie de poticnire ca să nu fie defăimată slujirea noastră. Dar în toate noi ne prezentăm ca niște slujitori ai lui Dumnezeu printr-o mare răbdare [...], prin Spiritul cel Sfânt, prin puterea lui Dumnezeu.” (cf. 2 Cor 6,3ss)

„Noi nu ne lăudăm peste măsură cu eforturile altuia, dar avem speranța să vestim Evanghelia, dincolo de voi.” (cf. 2 Cor 10,15-16).

„Nu caut lucrurile voastre, ci pe voi.” (cf. 2 Cor 12,14)

„Noi nu avem nici o putere împotriva adevărului, ci pentru adevăr.” (cf. 2 Cor 13,8).

Să ne rugăm Maestrului nostru Isus cu cuvintele Sfântului Pavel: „Doamne Isuse, îți mulțumim pentru că ne-ai dat harul apostolatului. Tu care ai început în noi lucrarea ta, condu-o și împlinește-o!”

Să invocăm mijlocirea Sfântului Pavel: O sfinte Pavel, tu care nu te-ai rușinat niciodată de Evanghelie, deoarece este mântuirea tuturo celor care cred! Roagă-te pentru noi o sfinte Pavel, tu care te-ai făcut tuturor toate în mod gratuit, pentru a da tuturor mântuirea!

Roagă-te Sfinte Pavel, tu care pentru Evanghelie ai înfruntat pericole, oboseală, persecuții, prigoniri.

Roagă-te pentru noi! O sfinte Pavel, tu care ne-ai invitat să fim imitatorii tăi așa cum cu tu ai fost al lui Cristos!

Roagă-te pentru noi! O sfinte Pavel, tu care vorbești încă inimilor noastre și Bisericii prin Scrisorile tale!

Roagă-te pentru noi! O sfinte Pavel tu care ești, Maestru și Ghid! Tu, fondatorul Familiei Pauline! Roagă-te pentru noi!

Adriano Aiessi

MEMORIA ACTIVĂ

Câteva fișe individuale ale episcopilor greco-catolici, făcute de organele de informare.

Mitropolitul Alexandru Rusu. Notele îl prezintă ca pe unul care a *"avut de la eliberare...o atitudine dușmănoasă față de regimul democratic"*, trăgând concluzia: *"Episcopul Alex. Rusu nu mai poate continua activitatea în regiunea Baia Mare în aceste condiții"*. Era considerat ostil guvernului prezidat de Petru Groza, partizan al P.N.Ț.-ului lui Iuliu Maniu, iar despre reședința lui se afirmă că era *"principalul cuib al reacțiunii din Baia Mare"*. El însuși avea rolul de a face legătura între reacțiunea din provincie și cea din capitală: *"legăturile dintre aceste cercuri reacționare cu cele din Capitală o face însuși Episcopul Alexandru Rusu, care vizitează deseori capitala"*. De altminteri, episcopul a fost acuzat de lucruri asemănătoare și în presă, ziarul *Brazdă Nouă* din Satu Mare (noiembrie 1946) numindu-l *"agent de propagandă național-țărănistă în care calitate a transformat 'Catedrala greco-catolică din Baia Mare... într-un cuib naționalist-țărănesc"*. Nu sunt singurele acuzații aduse episcopului Rusu, urmărit pas cu pas până la arestare. Notele îl arată ca pe un om de neclintit din convingerile sale religioase. Din această cauză guvernul a anulat votul de la Blaj, nerecunoscându-l ca mitropolit ales. Astfel s-a ajuns la numirea episcopului loctiitor de Oradea, Ioan Suci, ca administrator

apostolic al Mitropoliei Blajului, până la desființarea BRU.

Episcopul Ioan Suci a intrat însă în atenția organelor de informare și supraveghere înainte de a fi investit în această funcție. La jumătatea lunii octombrie 1947 el a avut și privilegiul de a i se întocmi o fișă personală. Fișa pornea de la câteva date biografice: originar din Blaj, dintr-o familie de ardeleni; liceul la Blaj, înclinații spre știință; frați și surori - pe care-i întreține; vârsta - 38 de ani, deși pare mai tânăr; ținută severă, foarte curajos, respectat de toată lumea, stăpânește și influențează auditoriul; nu e membru PNȚ, dar legătura lui cu oamenii lui Maniu e evidentă, fiind *"un aprig dușman al regimului democratic, prezidat de dr. Petru Groza"*. Fermitatea credinței, dusă până la sacrificiu, reiese și din aceste note informative: *"Eu înțeleg să mor pentru credința mea religioasă, dacă e cazul"* - se citează în raport o frază spusă *"într-o atmosferă intimă"*. E ceea ce episcopul Ioan Suci a și făcut. Raportul îl caracterizează astfel: *"Modest. Călătorește în clasa a treia, pe tampoane, disprețuiește confortul. Mic de statură, uscățiv, pare un ostaș al lui Christos, asemeni figurilor lui El Greco. Are un mare talent oratoric. Prezintă problemele cele mai abstracte sub formă care sunt accesibile*

minților celor mai simple. Posedă un timbru plăcut, știe să fie când duios, când extrem de sever în tonalitatea sa și astfel stăpânește auditoriul, pe care reușește să-l farmece. Este foarte respectat de toată lumea". O notă informativă din februarie 1948, în care se face o semnificativă caracterizare a rezistenței catolice, exemplifică această rezistență prin atitudinea episcopului Suci: "Agitatorii cei mai primejdioși contra regimului sunt dintre catolici. Astfel Ioan Suci, de la Blaj, colindă țara și-i arde la cuvântări pe față contra democrației. Așa a făcut și la Cluj, chiar acum recent, în februarie, fiind în trecere spre Oradea". De la Sibiu, la 27 august 1948, a fost trimisă o notă informativă asupra acțiunilor desfășurate de episcopul Ioan Suci prin localitățile județului. Episcopul se afla într-o vizitație canonică și, după cum rezultă din notă, pretutindeni a fost primit de credincioși cu mare însuflețire, episcopul ținând câte 3-4 predici pe zi. În comuna Orlat, de pildă, a fost întâmpinat de însuși primarul comunei, care i-a declarat în auzul tuturor "că deși primar, el este înainte de toate fiu credincios al Bisericii Catolice pe care o va apăra și nu o va părăsi niciodată". Au fost - continuă nota - "multe comune unde i-au ieșit în întâmpinare și ortodocși pe care i-a binecuvântat de asemenea". Vizitațiile s-au desfășurat "în spiritul și sub ocrotirea Maicii Domnului", iar episcopul a împărțit iconițe și a făcut rugăciuni, cerând tuturor să se pună sub scutul Sfintei Fecioare "pentru vremurile care vor veni". Are succes cu predicile fiind un orator cu mult talent și vervă. Se pricepe să construiască cu multă ușurință fraze aparent nevinovate însă care, în fond, sunt cu mult subînțeles. Din rapoarte rezultă cu evidentă tăria de credință a episcopului, care le spunea tuturor că "este pregătit sufletește pentru orișice, chiar să fie arestat. A dat dispoziții protopopilor ca nici unul să nu încerce să-și părăsească credința, ci să fie o pildă vie în fața celorlalți preoți și a credincioșilor. Dacă cineva va încerca să le ia bisericile pentru vreun alt cult, să protesteze, însă să nu depună rezistență fizică, ci doar

morală". Episcopul a făcut și alte vizitații canonice în arhidieceză, deși prefectul de Blaj a încercat să-l împiedice să le mai facă, cel puțin o vreme. El i-a răspuns însă că "nu există putere lumească care să-l poată abate de la îndatorirea sa de a se îngriji de sufletul credincioșilor săi și că el nu înțelege să cedeze decât în fața forței brutale". "Atunci - continuă informatorul - prefectul a încercat să zădărnicească vizitele, risipind oamenii și confiscând trăsurile care trebuiau să-l transporte. Cu toate acestea, el și-a îndeplinit programul de vizite". Nota recunoaște că "pretutindeni unde merge este supravegheat de jandarmi și oamenii regimului. Este însă greu să-l surprindă asupra vreunui fapt concret, căci știe să ascundă subînțelesul frazelor sale în texte biblice". La mijlocul lui septembrie 1948, în zilele de 14-16, episcopul Ioan Suci străbate satele din vechile raioane Gherla, Bistrița și Luduș: Bădești, Visuia, Micești, Stupini, Fintânele, Silivașul de Câmpie, Cătina, Sâmboeni. În ultima localitate se va întâmpla și prima arestare a episcopului. Arestarea are loc la capătul unui drum triumfal. O notă informativă din 16 sept. relatează că "în ziua de 12 septembrie a.c. a fost în comunele Sînmihai și Bădești, iar în ziua de 13 sept. 1948 a fost în comuna Micești. În toate trei comunele a fost primit de către cetățenii din sat călări pe cai și un car tras de 6 boi. Cu aproximație, în fiecare comună a fost întâmpinat de cca. 500 de persoane. /.../ În ziua de 14 septembrie 1948 a sosit în comuna Visuia, întâmpinat fiind de 6 călăreți în costume naționale, un car tras de 6 boi și cca. 600 persoane". Tot în 14 sept. "a ajuns în comuna Fintânele unde a fost primit de cca. 600 oameni bine organizați de către învățătorul Berbecaru Iacob, au fost 12 călăreți în costume naționale, două care cu 6 boi frumos ornamentate". În ultimul loc de închinare, la slujba religioasă oficiată în biserica din Cătina, în prezența a cca. 400 de credincioși, episcopul va spune în predică "să ne rugăm pentru conducătorii vremelnici de astăzi să nu ne ducă la mai rău". În drumul de la Cătina la Sîmboeni, se spune în notă, "a

fost ridicat de organele de securitate". Cu câteva zile mai înainte fusese destituit din funcția de administrator apostolic, iar știrea o primește în timpul acestui pelerinaj apostolic. O altă notă informativă - o radiotelegramă - trimisă din 14 sept. 1948 de către Direcțiunea Regională a Securității Poporului de la Sibiu Direcțiunii Generale a Securității Poporului, București, Direcțiunea I, în completarea notei din 6 septembrie, raporta: "Cu ocazia încunoaștințării Mitropoliei de la Blaj de demiterea episcopului Ioan Suciu, canonicul Moldovan Ioan și Neda Dumitru au plecat în județul Turda, unde se află mitropolitul Suciu Ioan cu canonicul Dănilă Gheorghe și preotul Rusu Petru, pentru a-i aduce la cunoștință ordinul primit de la Culte și pentru a vedea măsurile luate, precum și atitudinea Consistoriului față de acest ordin. Încă nu se cunoaște atitudinea mitropolitului din Blaj și canonicii sunt hotărâți să rămână solidari cu mitropolitul în bloc și să plece cu toții în mânăstire".

La Blaj, în catedrală, în ziua de 2 octombrie, episcopul va vorbi despre caracterul trecător al orânduirii comuniste și despre trăinicia Bisericii Catolice și a spiritului catolic. Chiar în ziua în care credincioșii greco-catolici erau obligați să treacă la ortodoxie, episcopul a oficiat în catedrala din Cluj, alături de 10 canonici și mai mulți preoți. La sfârșitul slujbei a ținut o predică, comentată într-o radiotelegramă a aceleiași Direcții a Securității din Sibiu: "La terminarea slujbei, fostul episcop Suciu a ținut un discurs cu caracter religios, având un substrat politic-național". A făcut un istoric al BRU, a vorbit despre rosturile sale în istoria poporului român și despre prigonirile păgâne ale primilor creștini. Acele vremuri reînviau acum în România și episcopul a îndemnat credincioșii la rezistență: "Să nu vă lăsați amăgiți. Fiți tari și uniți în fața oricărei furtuni care va veni peste capul nostru. Poate va curge sânge chiar. Să nu ne înfricoșeze. Să luăm pilda martirilor noștri care au jertfit cu credința lor vărsându-și sângele pentru acest

crez". Părea stăpânit de emoții, consemnează informatorul. A emoționat, recunoaște acesta, "până la lacrimi" și pe cei prezenți. Era ziua Vinerii Mari pentru BRU - așa o și numește, de altfel, într-o circulară trimisă preoților la 2 oct. 1948. Așa o consideră întregul episcopat strâns într-o nouă Conferință, de data aceasta organizată la București, în zilele de 6-9 oct. 1948. Au participat toți episcopii uniți. "Conferința a avut loc" - se consemnează în nota informativă din 9 oct. 1948 - "când la Arhiepiscopia Catolică, când la domiciliul Nunțiului Papal, când într-o casă conspirativă, ce nu a putut fi identificată și a avut drept scop stabilirea unei atitudini comune față de încercarea autorităților de a realiza o revenire la ortodoxie". Informatorii n-au putut afla decât că s-a strâns material în legătură cu măsurile restrictive luate împotriva clerului greco-catolic. O serie de note informative venite din Ardeal va completa lacunele celor din București. Episcopul Ioan Suciu - numit de informatori ex-episcop - a rămas, pentru întreaga BRU - ceea ce a fost. El continuă să trimită circulare de îmbărbătare preoților, tinerilor, tuturor creștinilor. Nu pierde nici un prilej. Dimpotrivă, le caută și le găsește. Întregul episcopat face la fel. Toți episcopii se sfătuiesc împreună.

Semnificative sunt și notele trimise "din teritoriu în lunile iulie-octombrie". La Oradea, potrivit unei note informative întocmite la "Centrul Cluj", în 27 iulie (și care comentează Conferința episcopală de la Oradea, din zilele de 17-18 iunie, precum și acțiunile **episcopului Hossu**, la Cluj și București, ca urmare a celor hotărâte la Conferință), s-au purtat discuții în legătură cu "răspunsul ce urma să fie dat la apelul patriarhului pentru unirea bisericilor", discuții asupra cărora "se păstrează cel mai mare secret", episcopul Hossu nedând la întoarcere nici o lămurire verbală sau scrisă clerului superior. Aceștia au putut afla doar că episcopii au fost unitari în atitudinea luată și că fiecare episcop urma ca, în duminica Rusaliilor, să predice credincioșilor. Ne este

cunoscut și conținutul pastoralei hotărâte la Oradea. Ea e intitulată *Clerul și credincioșii Bisericii Române Unite. Cuvînt de mărturie pentru ceasul de față*. Poartă data de 24 iulie 1948 și e semnată de Valeriu Traian Frențiu, Alexandru Rusu, Iuliu Hossu, Ioan Bălan și Ioan Suci. A fost trimisă, în copie, de către Direcția Generală a Siguranței Statului, Serv. I, Bir. 6, la 12 august 1948, Ministerului Cultelor, Cabinetului ministrului, cu următoarele observații și propuneri: *"Biserica Română Unită răspîndește printre credincioși o circulară pe cinci pagini, semnată de toți episcopii greco-catolici prin care se arată poziția acestei biserici față de propunerea de a reveni la Biserica ortodoxă. Întrucît acțiunea episcopilor uniți este de natură a agita spiritele, vă rugăm să binevoiți a dispune să se atragă atenția Bisericii Unite de a nu mai răspîndi asemenea circulare fără aprobarea Dvs. În caz contrariu, Ministerul Afacerilor Interne va fi pus în situația de a lua singur măsurile necesare"*. Implicarea organelor Ministerului Afacerilor Interne în procesul de *"unificare"* al bisericilor românești este evidentă. Aceeași notă menționează că episcopul Hossu, în urma conferinței de la Oradea, a fost la București *"pentru a prezenta memoriu asupra problemei unirii bisericilor și pentru a cere ca: clerul să nu fie persecutat"* și că s-a întors la 14 iulie *"foarte mulțumit de audiența avută la primul ministru"*. Nici nu e de mirare, căci Petru Groza a excelat în promisiuni neonorate. Conferința episcopală de la Oradea a hotărât ca episcopii să continue acțiunile de apărare a credinței și Bisericii Unite. O notă informativă din 21 iunie și un raport al Siguranței din Cluj, întocmit la aceeași dată, reproduc pasaje din cuvîntarea episcopului în catedrala din Cluj, de Rusalii, și formulează aprecieri privind BRU. Ambele documente au ajuns la București la 28 iunie 1948. Cuvîntarea episcopului a fost considerată o replică la propunerea patriarhului Justinian: *"Catedrala era ticsită de credincioși iar vocea ridicată astfel încât, la sfârșitul ei, Episcopul răgușise complet"*. Sunt reproduse pe larg

pasaje din această cuvîntare: *"Astăzi, când serbăm Sfintele Rusalii, ați auzit și alte știri cărora nu este permis ca să le dați crezare. Adevărul este că am fost chemați să ne unim. Dar cum? Apoi, a continuat ironic, „frățește”. Apoi da, tot frățește răspundem și noi: Noi știm, simțim și credem cu tărie că facem parte din adevărata biserică a lui Christos. Aceasta este convingerea noastră sfântă. Este adevărat că între cele două biserici românești, dacă am vorbi în procente, am putea spune că 96% ne asemănăm. Deci în puține ne separăm. Dar tot atât de adevărat este că noi deținem tezaurul adevăratei credințe. Căci Biserica lui Christos este una singură și numai una. Sfântul Petru a fost unul și acolo unde a fost el, acolo este și adevărata Biserică a lui Christos. De dragul nimănui nu vom deveni trădători. De dragul nimănui de pe pămînt noi nu ne vom părăsi credința maicii noastre Roma"*. Raportul precizează că episcopul era înconjurat de un cerc larg de canonici, preoți și laici, remarcând prezența canonicilor Avram, Chertes, Pura, a preoților Alexandru Nicula, Virgil Băliban, Gheorghe Fornă, Coriolan Suci, a dr. Liviu Pop, a medicului Liviu Telia, a dr. Petre Rebreanu, acuzați de colportarea știrilor anglo-americane. Raportul conchide: *"Din cele expuse mai sus, rezultă că Biserica Greco-Catolică nu numai datorită intereselor de castă ale preoțimii - ci și datorită împrejurărilor specifice arătate, s-a transformat într-un puternic instrument al lagărului imperialist și al reacțiunii interne de acțiune împotriva regimului democrat popular de la noi. Această acțiune, episcopul Hossu o duce cu ajutorul camarilei, prin care domină viața Bisericii Unite din regiunea sa, ca și prin protopopii cu care vine destul de des în contact. Aceștia, la rîndul lor, duc influența episcopului asupra preoților și credincioșilor de la sate"*.

Noua lege a cultelor a determinat organizarea unei noi conferințe episcopale, în zilele de 26-28 august, tot la Oradea. În primele două zile au participat episcopii

români uniți, iar în ziua a treia și episcopii romano-catolici de Alba Iulia, Iași și Satu Mare. Două probleme au stat în atenția conferinței: efectul legii cultelor asupra școlilor confesionale și prevederile aceleiași legi în privința numărului de 750.000 de credincioși care "revin" unui episcop. Conferința a hotărât redactarea unor memorii și trimiterea lor lui Petru Groza, Stanciu

Stoian, Vasile Luca și Ana Pauker. (*Din istoria Bisericii Române Unite*, Editura Muzeului Sătmărean, 2000)

Știrban Marcel

MEMORIA ACTIVĂ

Oameni și locuri din Sălajul interbelic

În trecutele numere ale revistei am arătat nominal, cine au fost vrednicii coriști, care au activat în corul bisericii din Șimleul Silvaniei în anii 1942-1948, cântând în fiecare duminică și sărbătoare Sf. Liturghie.

De multe ori corul a cântat Sf. Liturghie și în alte localități din Sălaj fiind întodeauna primit cu drag și bucurie. Mi-au rămas în minte multe întâmplări interesante petrecute cu ocazia unor asemenea deplasări, și doresc să vă povestesc pe scurt câteva dintre ele.

Salvarea Bisericii ortodoxe din Șimleu. Între cele două războaie mondiale, la numărul mic de credincioși ortodocși din Șimleul Silvaniei s-au mai adăugat și alții veniți ca funcționari, elevi sau militari. Pentru desfășurarea normală a vieții sufletești creștine a acestora a devenit necesară ridicarea unei biserici și instalarea unui preot ortodox. Biserica s-a înălțat, s-a înființat și parohia și lucrurile au mers normal până la Dictatul de la Viena, în urma căruia au urmat și în Șimleu ca în tot Ardealul expulzările și refugiul multor funcționari, cadre militare, profesori, învățători și elevi. Biserica ortodoxă a rămas fără credincioși și fără preot. Exista pericolul ca, clădirea să fie rechiziționată de armata maghiară sau transformată în depozit de mărfuri. În fața acestei situații pentru a marca existența și a asigura viitorul acestui sfânt locaș, cu speranța unor vremuri mai bune, cu

aprobarea și îndemnul excelenței sale episcopul nostru Dr. Iuliu Hossu, corul bisericii greco-catolice din Șimleu l-a invitat pe preotul ortodox de la Horoatul Crasnei, în colaborare cu care s-a oficiat din când în când câte o Sf. Liturghie la care participau cei câțiva credincioși ortodocși existenți în Șimleu, în frunte cu curatorul bisericesc maestrul cofetar Ilie Ranga la care erau și cheile bisericii. De mai multe ori din lipsă de credincioși luam cu noi câte o ceată de greco-catolici. Ne-am bucurat când cu un pic de diplomație, a reușit să convingem stăpânirea de existența unei comunități ortodoxe la Șimleu. În felul acesta am reușit să salvăm existența bisericii ortodoxe din Șimleu-Silvaniei. Îmi pare rău că, cu mijloacele tehnice de atunci n-am putut înregistra cuvântul de sinceră și frățească mulțumire rostit de părintele ortodox la masa comună oferită la modestul restaurant "Miclea" celor care au contribuit la această acțiune "frățească și românească" după cum s-a exprimat episcopul nostru Iuliu Hossu.

Parastasul de la Ip, 1945. O acțiune deosebită în mediul sătesc a fost și primul parastas slujit pentru cei 157 de români uciși în septembrie 1940 de către horthyști la Ip, județul Sălaj. Corul s-a deplasat acolo cu ajutorul căruțașilor de pe Ulița românească, de care am uzat de mai multe ori în deplasările noastre. Am sosit cu bine în dreptul cimitirului unde se află groapa

comună a martirilor. Îndrumați de câțiva localnici ne-am îndreptat pe cărare spre cimitir. Nu voi uita niciodată că în timp ce urcam spre mormântul comun, din dreapta din turnul bisericii reformate, un grup de tineri au aruncat cu pietre după noi, manifestându-și ura barbară, nestăpânită față de cei ce mergeam să ne plângem frații. Cel de sus ne-a ajutat. Nu a fost lovit nimeni de pietrele dușmane. Sus la groapa comună am întâlnit preoții de la Oradea, care l-au însoțit pe iubitul nostru, tânăr episcop, Ioan Suci. Acolo mai erau prezenți mai mulți preoți sălăjeni, între care și impunătorul protopop al Zalăului, Trușă Liviu. De la Zalău mai erau câteva persoane oficiale și mi se pare și prefectul de atunci Virgil Câmpean. S-a adunat lume multă, țărani din Ip și din împrejurimi, intelectuali mai ales din Ardealul de nord, care au asistat neputincioși la barbariile comise în 1940 de către armata hortystă. A venit lume multă cu durere în suflete, pentru a cinsti memoria unor oameni nevinovați, uciși mișelește de către o bandă de criminali în uniformă militară. Sfânta Liturghie și parastasul au fost slujite de un sobor de preoți în frunte cu dragul nostru episcop, neîntrecutul orator Dr. Ioan Suci, a cărui alege cuvinte au adus mângâiere, pace și liniște în sufletele celor veniți să-și plângă aparținătorii și să se roage pentru sufletele lor. Înainte de plecare spre casă a trebuit să ascult și m-am cutremurat de povestea unui țăran, care prin minune a supraviețuit nopții de 13/14 septembrie 2004. Se chinuiește. Zice că nu are hodină, aproape în fiecare noapte e căznit de vise îngrozitoare, căci revede grămada de oameni care se zbat, se zvârcolesc înjunghiați, spintecați, împușcați, între viață și moarte, copii care plâng speriați de soarta ce-i așteaptă. Omul continuă cu povestea: "Mă trezesc după asemenea vise și mă cuprinde jalea când îmi amintesc, că din toată familia am rămas singur, căci frații mei odată cu sora mea Maria și cu mama mea au plecat din lumea asta batjocoriți, înjurați și împușcați. Oare de ce?" Regret profund că graba cărușailor și poate și a coriștilor m-au

desprins de românul chinuit de visele nopții de groază. Trebuia să mai stau cu dânsul. Nu mă pricepeam să găsesc cuvinte de mângâiere pentru asemenea durere. Poate că dacă i-aș mai fi ascultat povestea îngrozitoarelor vise, poate și a amintirilor de groază trăite în noaptea de 13/14 septembrie, acest suflet chinuit s-ar mai fi ușurat. Cu siguranță și mărturisirea durerilor poate aduce mângâiere și ușurare.

Astfel în primăvara anului 1943 au cântat Sf. Liturghie la **Jurtelec**. Intrând în curtea bisericii am observat ușa bisericii larg deschisă și în fața ușii o trăsură, în care ședea nemișcată, se părea bolnavă, o doamnă. Din apropiere a apărut un domn, care ținând seama de graba noastră, bănuind cine suntem s-a prezentat telegrafic ca fiind învățătorul "Graur". Biserica era ticsită de lume. Sfânta slujbă cor-preot se desfășura foarte frumos când deodată preotul parcă înecat s-a oprit într-un mod neobișnuit, n-a rostit mai mult timp nici un cuvânt. M-a fulgerat ideea că preotul a suferit un stop cardiac sau vreun accident vascular. Un corist care a fugit până jos să vadă ce s-a întâmplat, m-a informat că l-a găsit pe preot plângând, cu capul rezemat de interiorul iconostasului. După încheierea Sf. Liturghie, preotul s-a adresat corului și și-a cerut scuze pentru momentul neobișnuit pe care l-a produs, nemaiputându-se stăpâni și l-au înecat lacrimile fiind profund mișcat de măreția și armonia corului. La ieșire mulți credincioși ne-au întrebat când vom mai veni la Jurtelec, cătare frumoasă priceasă a cântat corul, dar între timp a apărut și domnul învățător Graur care a exprimat mulțumiri din partea sa și a doamnei sale care a insistat să fie adusă la biserică cu toate că era bolnavă, paralizată și a ascultat de afară Sf. Liturghie cu cor, stând tot timpul sprijinită și nemișcată în trăsură. Am acceptat cu drag invitația jurtelecanilor și am venit de mai multe ori în acest sat românesc, ospitalier și le-am cântat și alte pricesne frumoase. Cu o ocazie am asistat după Sf. Liturghie la o ședință de judecată în curtea

bisericii. Judecător împăciuitoar era chiar părintele satului, care cu înțelepciune și dreptate a rezolvat diferendele ivite de o bucată de timp între unii săteni spre mulțumirea și împăcarea tuturor, așa că nimeni nu mai avea de căutat dreptate la judecătorii sau tribunale din Zalău sau Cluj. M-am gândit de multe ori, ce frumos ar fi dacă peste tot, în toate satele noastre românești, sfânta dreptate strămoșească și creștinească ar fi slujită ca în jurtelecul acelor ani.

Multe biserici din Ardealul cedat în 1940, au avut de suferit unele distrugerii grave, altele profanări ca cele din **Bocșa**, **Marca** ș.a. În această situație, frumoasa biserică din Bocșa a fost resfințită de episcopul Dr. Iuliu Hossu. A participat un număr imens de credincioși pe care spațioasa biserică nu i-a putut cuprinde și serviciul religios s-a făcut în curtea bisericii. Corul pentru considerente acustice fiind așezat în fața intrării în biserică, a sunat admirabil, colaborând perfect tot timpul cu numerosul grup de preoți, care având în frunte pe Preasfințitul episcop de Cluj, Dr. Iuliu Hossu. beneficiind și de un timp frumos însoțit de primăvară, au realizat un înălțător serviciu religios, însoțit de armoniile corului, care s-a ridicat la nivelul minunatei și mișcătoarei predici roștite de neîntrecutul orator, episcopul Iuliu Hossu, care a cuprins cea mai sublimă și sfântă rugăciune pentru pace, rostită în timpul celui mai crâncen război. Mulți din cei prezenți aveau pe cei dragi, frați, feciori părinți cuprinși în această diabolică horă a morții și s-au alăturat profund mișcați la această minunată predică-rugăciune, care a cuprins de mai multe ori propoziția: "Dă-ne Doamne pace și ne dai totul". În fața bisericii din Bocșa se găsesc unul lângă celălalt mormintele a doi oameni de seamă ai Sălajului. Unul e al neînfricatului luptător pentru drepturile poporului român Simion Bărnuțiu, iar celălalt al vestitului vicar al Sălajului, Alimpiu Barbuloviciu. La ieșire, mai ales cei mai tineri doreau să afle câte ceva despre acești reprezentanți ai neamului

nostru. Le-am arătat că aici unde e atâta lume, despre ei, nu se poate vorbi așa cum se cuvine (suntem sub stăpânire străină), dar că la următoarea repetiție de cor, vom avea multe de povestit, și așa a fost.

Cu altă ocazie am mers pe jos cale de 6-7 km până la **Crasna**. E sat mare, cu români în minoritate, dar oameni de ispravă care și-au construit o frumoasă biserică în care atunci prin anii 1940 slujea un preot venerabil, care mi se pare că se numea Flonta și care s-a bucurat mult de colaborarea cu corul din Șimleu având posibilitatea să ofere o frumoasă Liturghie bunilor săi credincioși. După încheierea Sf. Liturghii am avut satisfacția de a mă împărtăși din partea preotului, cu multe evenimente din istoria Sălajului mai ales din cele petrecute la sfârșitul secolului al XIX-lea. Despre greutatea întâmpinate cu construirea frumoasei biserici, mândria Crasnei și a harnicilor români din partea locului. Cu ocazia acestei vizite a corului la Crasna m-am bucurat de căldura și prietenia cu care au fost primiți membrii corului în casele și la mesele bunilor credincioși de acolo, care s-au întrecut în tradiționala ospitalitate românească.

Zalău. În fiecare an începând cu 1943, corul bisericii noastre din Șimleu, participa la Sfânta Liturghie arhierescă închinată sărbătorii "Adormirea Maicii Domnului", la 15 august ce se desfășura în monumentală Catedrală greco-catolică din Zalău, (confiscată de comuniști și încă neretrocedată), care pe lângă o acustică deosebită oferea și spațiul necesar amplasării unei mari formații coral-instrumentale cum a fost a noastră la 15 august 1944. Încă eram, sub stăpânire străină și amintesc aceasta deoarece deplasarea de la Șimleu la Zalău a 100 de persoane (corul cu orchestra plus inevitabilele anexe) prezenta în acele vremuri riscuri, pentru evitarea cărora ne-am adresat din timp prefecturii din Zalău. Prefectul, baronul Iozsika a refuzat să ne acorde cuvenita aprobare invocând pericolul aerian la care ar fi expusă o mulțime compactă ca a

noastră. Ne-am dat seama imediat că nu bobele americanilor le-a avut prefectul în vedere când a refuzat aprobarea, ci știrbirea măreției solemnității religioase românești, pentru a cărei reușită trebuia să fim și noi la Zalău. Ne-am asumat răspunderea. O parte din coriștii care aveau rude și prieteni în Zalău au plecat cu o zi mai devreme cu autobuzele, alții rînd pe rînd cu căruțele vrednicilor români de pe Ulița românească. Oricum la începerea Sfintei Liturghii tot corul și orchestra erau prezenți, plus o persoană. Era tatăl meu, preotul Virgil Cuteanu, dirijorul corului bisericii greco-catolice Iris din Cluj (încă neretrocedată) foarte bun violonist, care și-a luat vioara și a venit la Zalău să ne fie de ajutor. Câțiva feciori vrednici și puternici au urcat în cor pianul împrumutat cu mărinimie de către avocatul dr. Pinteș din Zalău. Instrumentul era necesar pentru piese speciale și în general pentru orchestră. Sfânta Liturghie a avut o desfășurare solemnă. S-a nimerit ca la Sf. Altar să slujească numai preoți cu voce și—ureche muzicală bună. Înălțătoarele cuvinte de învățătură rostite de dragul nostru mare—episcop Ioan Suciș au cucerit inimile mulțimii de credincioși, înălțându-i sufletește și întărindu-le credința și nădejdea în zile mai bune. Corul în colaborare cu conștiincioasa noastră orchestră, stăpînind un valoros repertoriu a contribuit la realizarea unui moment de solemnă afirmare a culturii noastre religioase naționale. M-am convins de aceasta când după Sf. Liturghie, la ieșirea din biserică, un ofițer superior în uniformă, de etnie străină, rătăcit prin nu știm ce împrejurări în mulțimea din biserică, s-a apropiat de mine și mi-a mărturisit, că nu și-a putut închipui ca românii să fie în stare să realizeze lucruri așa de frumoase. L-a încântat Sf. Liturghie, dar mai ales cântecele corului atât de solemne. Mi s-a părut sinceră mărturisirea, precum și "gratulația" evident în limba maghiară. Din ce s-a cântat la această Sf. Liturghie s-a desprins ca priceasă, partea a II-a Adagio din concertul no 1 de Gavril Muzicescu precum și marele "Aliluia"

de G.F. Händel atât de apreciate de iubitul nostru episcop Ioan Suciș, care și de astă dată și-a exprimat suprema satisfacție pentru contribuția corului la realizarea acestei sfinte sărbători. Dar și multe alte persoane, intelectuali sau oameni simpli și-au manifestat admirația pentru frumusețea corului bisericesc cu acompaniament de orchestră. Dintre toți am reținut impresia unui țăran mai în vîrstă, pletos, din Moigrad, care zicea: "Io când am intrat în biserică am auzit cîntare ca din rai, gîndeai c-o coborât îngerii în biserică și cîntă laolaltă cu ceterile și trîmbițele". Nu voi uita niciodată această apreciere pozitivă, față de un fenomen artistic muzical, întîlnit poate prima dată în viața sa, dar pentru care a dovedit atîta înțelegere și satisfacție artistică un suflet de țăran român. Cu fel de fel de gînduri de acest fel, la o săptămînă după Sfîntă Mărie Mare, am plecat la Oradea, la episcopie, cu planuri de viitor. Era 23 august. În seara acelei zile am auzit la Radio București, importantul discurs al Majestății Sale Regele Mihai I. Am admirat curajul tînărului rege, care cu nemții stăpîni în București, și în toată țara, a îndrăznit cu riscul vieții sale, să prevină transformarea patriei în zonă de crîncen război. După o asemenea știre senzațională se impunea o singură urmare firească "s-a spulberat Dictatul de la Viena" și optimist, în dimineața zilei de 24 august m-am grăbit spre palatul episcopal, unde la intrarea principală, care întredeschisă, erau instalați de pază doi jandarmi înarmați, care m-au chestionat, telegrafic, despre scopul venirii mele, dar cît timp a durat acest mic interogatoriu, am aruncat o privire în spațioasa curte a palatului unde am zărit o mare mulțime de preoți greco-catolici în picioare, iar în fundul curții, tot în picioare pe episcopul nostru, care m-a zărit și mi-a zămbit, cu proverbiala-i bunătate și mi-a schițat o binecuvîntare. Jandarmii m-au îndrumat să plec imediat de acolo. Am plecat cu gîndul să ajung la consulatul nostru, dar după câțiva pași m-am întîlnit cu un grup de șimleuani care mi-au relatat că după discursul

regal în timpul nopții toții românii mai de văză din Șimleu în frunte cu bolnavul părinte vicar, au fost arestați și că pe mine m-a căutat prima oară poliția, considerându-mă, se vede, cel mai important opozant. M-a neliniștit puțin relatarea șimleuanilor, dar văzând și cele întâmplate cu preoții la Oradea, mi-am dat seama că trebuie să ne așteptăm la evenimente deosebite. Eram sigur că arestări s-au făcut și la Cluj și eram neliniștit de soarta părinților mei și a prietenilor de acolo. M-am gândit, în primul moment să mă reped până acolo, dar după o judecată mai așezată m-am hotărât să mă reîntorc la Șimleu, unde

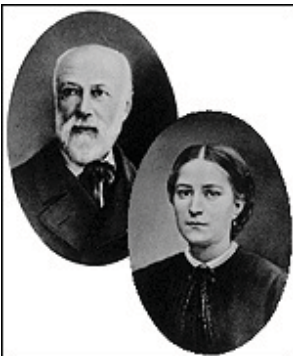
mă așteptau bunii mei prieteni, arestați, dragii mei coriști și cu siguranță detectivul Molnar, despre care am aflat că avea ca principală sarcină de serviciu să se ocupe permanent de modesta mea persoană. M-am reîntors. Despre cele întâmplate începând cu 24 august și până în 18 octombrie, ziua eliberării Șimleului, doresc să vă povestesc în viitor.

Prof. Marius Cuteanu

Părinții Sfintei Tereza de Lisieux: însotitorii noștri pe calea vieții

SINAXAR

Sub motoul "Dumnezeu mi-a dăruit părinți mai demni să trăiască în cer decât pe pământ. Am avut fericirea să am părinți fără egal", numărul pe octombrie 2008 al revistei Lumea Catholica ni-i prezintă pe părinții Sfintei Tereza de Lisieux, recent beatificați împreună chiar în ziua în care fiica lor a fost declarată în urmă cu mai mulți ani Doctor al Bisericii: 19 octombrie, Ziua Mondială a Misiunilor. Articolul "Părinții Sfintei Tereza de Lisieux: însotitorii noștri pe calea vieții", tradus de Ecaterina Hanganu, prezintă căsnicia celor doi soți care, refuzați în dorința lor de a intra în viața consacrată, au fost conduși de Domnul spre a se întâlni și a forma împreună o familie în căutarea permanentă a sfințeniei.

Au avut nouă copii, din care au supraviețuit cinci, cinci fete care toate au intrat în viața călugărească. Soții Martin "au fost angajați pe deplin în viața de zi cu zi, în afaceri, în viața socială și eclezială. Dar în același timp, privirea lor era orientată constant spre Cer... Fiecare era constant în rugăciune, în viața contemplativă, în viața de rugăciune în familie, în viața liturgică a Bisericii și împreună, în familia lor. Soțul și soția urmăreau un program strict. Mergeau în fiecare dimineață la Sfânta Liturghie de la ora 5.30... În fiecare dimineață și seara se rugau cu toată familia. Respectau duminicile și sărbătorile rânduite de Biserică. Louis conducea adorația de noapte a Euharistiei. Zelig, ultima care mergea la culcare, rămânea până la miezul nopții. Erau o mulțime de lucruri care trebuiau făcute, dar Îl slujeau cu generozitate pe Dumnezeu și aproapele".

"Prin multele dureri și încercări prin care le-a fost dat să treacă, Louis și Zelig au continuat să creadă în iubirea pe care Dumnezeu o poartă personal fiecăruia dintre ei și copiilor lor, în parte... Zelig avea puterea să-i scrie cumnatei sale, consolând-o la moartea copilului acesteia: "Scumpul tău copil e cu Dumnezeu acum; se uită în jos la tine și te iubeste și într-o zi va fi din nou al tău". Referindu-se la moartea propriilor ei copii, ea continua: "Mulți mi-au spus: "ar fi fost mai bine pentru tine să nu-i ai deloc". Dar n-am putut suporta o astfel de vorbărie. Nu cred că părerea de rău și necazurile pe care le-am îndurat ar putea fi comparate cu fericirea eternă a copiilor mei cu Dumnezeu. În afară de asta, ei nu sunt pentru totdeauna pierduți; viața-i scurtă și e plină de cruce, dar îi vom regăsi iarăși în Cer".

"După ce au dus o viață eroică, Louis și Zelig au avut de îndurat boli lungi și necruțătoare, iar în cazul lui Zelig, moartea prematură. Ea a murit de cancer la sân la vârsta de 46 ani, pe când Tereza, fiica cea mai mică, nu avea decât 4 ani. La aflarea diagnosticului a avut puterea să scrie: `Așadar, să lăsăm totul în mâna Domnului. El știe mai bine decât noi ce anume e bine pentru noi. El rănește și tot El vindecă. Am să merg la Lourdes cu primul pelerinaj și sper că Sfânta Fecioară mă va vindeca dacă acest lucru e necesar`. Când a văzut că nu s-a vindecat la Lourdes, și-a păstrat mai departe credința". În încheierea materialului se subliniază: "Dumnezeu a chemat Biserica să-i beatifice pe cei doi soți, nu pentru gloria lor, ci ca să ne stimuleze, în împrejurările specifice societății de astăzi, să le imităm iubirea, fidelitatea în iubire, slujirea lui Dumnezeu și a aproapelui, iubirea față de cei săraci, implicarea în rugăciune și în viața comunității, și mai ales abandonarea completă în fața voinței lui Dumnezeu".

(Sursa: Lumea Catholica)

AMVON

Duminica Înfricoșătoarei Judecați (a XXXV-a după Rusalii)

"Iar când va veni Fiul Omului întru mărire cu toți sfinții îngerii, atunci va șede pe scaunul mării și se vor aduna înaintea Lui toate popoarele" (Mt. 25,31).

Fiecare pericopa evanghelică citită în duminicile de peste an, ne oferă prilejul să reflectăm asupra unor anumite învățături necesare pentru viață. Unele ne întăresc în credință, altele ne încântă prin frumusețea învățăturilor. Uneori cartea dumnezeiască ne picură în inimi stropi de milă și de bunătate, alteori ne îmbie la reculegere și mângâiere. Evanghelia de astăzi ne trezește în suflet zguduitorul sentiment al groazei, al fricii. Ea ne vorbește despre aceea zi care va însemna ultimul act al istoriei omenesci: ziua arătării Fiului Omului, ziua împlinirii Împărăției lui Dumnezeu, judecata din urmă. Icoana judecății din urmă a avut întodeauna o înrâurire puternică și binefăcătoare asupra sufletului omenesc. Datorită ei, au rămas neclintiți în credință cei dintâi creștini. Datorită ei, mucenicii au primit chinurile și moartea cu zâmbetul pe buze. Gândul la judecata din urmă le-au făcut pe fecioare să biruiască ispitele cărnii și pe mucenici să găsească dulce asprimea vieții lor. Același gând a făcut ca mii și mii de păcătoși să se întoarcă la Dumnezeu și să verse lacrimi de căință. Drama ce se descrie este drama vieții și dacă veți privi bine vă veți descoperi pe voi înșivă. Acolo, la înfricoșatul tribunal ceresc, în

fața miilor de îngeri, în mijlocul nesfârșitului număr de împicinați, veți sta voi înșivă într-un colț ca să primiți din partea Marelui Judecător, ce? Viață sau moarte, fericirea sau osânda; răsplătirea sau pedeapsa. Cea dintâi descoperire ce ne-o face Evanghelia judecății din urmă, este aceea că va veni prin surprindere, "Iar despre ziua și ceasul acela nimeni nu știe, nici îngerii din ceruri, nici Fiul, fără numai Tatăl" (Mt. 24,36). Totuși, Isus ne descoperit semnele care vor premerge judecății: Dumnezeu va zgudui din temelii stihiiile Universului; soarele se va întuneca, luna nu-și va da lumina sa, stelele vor cădea de pe cer și toate puterile cerului se vor clătina, apoi Domnul va trimite pe îngerii săi să vestească ceasul înfricoșat. La răsunetul trâmbițelor îngeresti toți morții se vor scula din morminte, de la Adam și până la cel de pe urmă născut; cei morți de bătrânețe, cei morți din pruncie, cei înecați în ape, cei uciși în războaie, cei sfâșiați de fiare și cei arși în foc. Toți își vor îmbrăca trupurile în care au viețuit și tremurând se vor înfățișa înaintea judecătorului Preaînalt. Cine va fi judecătorul? Fiul Omului în toată măreția și puterea lui. Isus Cristos în toată plinătatea majestății Sale dumnezeiești. Spre a înțelege ce înseamnă un judecător Dumnezeiesc în toată măreția Lui voi aminti două întâmplări biblice: - Când Dumnezeu s-a coborât pe muntele Sinai, ca să dea legea lui Moise, locul s-a făcut atât de înfricoșat, încât poporul, la

poalele muntelui, s-a umplut de frică și cutremur, deși Domnul s-a arătat acoperit, în chip tainic. – Isus pe muntele Taborului, și-a arătat numai o rază din strălucirea sa și cu toate acestea cei trei ucenici au căzut cu fețele la pământ și s-au spăimântat foarte. Gândiți-vă ce arătare va fi aceea când Dumnezeu va veni pe norii cerului, nu ca să vă dea legea, ci ca să judece pe călcătorii de lege, nu ascuns, ci în toată strălucirea Lui. Oamenii se vor simți în fața Lui, vinoși. Cât de mare e frica și rușinea când dai ochi cu omul căruia i-ai făcut vre-un rău. Când fii lui Iacob l-au întâlnit în Egipt pe bunul și blândul lor frate Iosif, pe care-l vânduseră ca rob, de frică și de rușine nu putură să scoată o vorbă. Dar când îl vom vedea pe pe Isus care s-a răstignit și a murit pentru noi și pe care noi l-am trădat, l-au vândut și l-am batjocorit cu păcatele noastre, cu ce ochi îl vom privi, cu ce inimă vom sta în fața lui? La judecata de apoi, Dumnezeu se va arăta în toată urgia și mânia Sa. Să ne amintim de potop, de arderea Sodomei și Gomorei, la plăgile asupra lui Faraon egipteanul, dar niciodată Dumnezeu n-a aprins pe pământ toată urgia sa. Întodeauna mânia sa a fost potolită, îmblânzită de iubirea Sa față de oameni.

La judecată nu va mai fi așa: atunci Dumnezeu va fi numai mânie, fără blândețe, numai dreptate, fără milă. Sfântul Ioan spune că acel ceas va fi atât de grozav încât păcătoșii vor striga munților și stâncilor: " Cădeți peste noi și ascundeți-vă de fața celui ce șade pe tron și de mâna mieluşelului. Că a venit ziua cea mare a mâniei și cine poate să stea? (Apoc. 6,16)". Atunci sfinții nu vor mai mijloci pentru noi, ci vor cere ca Domnul să facă dreptate cauzei Sale. Atunci rănilor deschise ale lui Isus vor striga și sângele pătimirii Lui va cere să fie răz bunat. La acel proces teribil vor fi chemați toți fără deosebire: grecul sau barbarul, săracul și bogatul, omul de lume, călugărul, regele și ultimul ceșetor. În fața judecătorului suprem toate titlurile, toate rangurile vor dispărea: stăpânul va sta alături de rob, prințul lângă țaran, savantul lângă neștiutor, generalul lângă soldat, conducătorul de stat lângă măturătorul

de stradă, toți devalma, o mare de capete încremenite de spaimă.

Apoi va începe judecata. În fața aceluia tribunal vor fi rechemate toate clipele vieții noastre, toată istoria vieții noastre de la prima simțire până la cea de pe urmă suflare. Atunci nu vom putea ascunde nimic. Toate vor fi scoase la iveală: păcatele pe care noi le-am făcut și păcatele altora a căror cauză am fost noi cu sfatul sau cu pilda noastră. Binele pe care l-am făcut și cel ce nu l-am făcut deși l-am fi putut face. Toate faptele noastre vor fi strânse la un loc sub privirile noastre înspăimântate. Se va arăta și istoria ascunsă a inimii noastre, a acelei inimi care întodeauna s-a ferit de văzul lumii, care s-a arătat înafară bună, dreaptă, curată dar care înăuntru era plină de putregai, de dorințe rușinoase, de gânduri murdare, de planuri mișelești, care doar așteptau un prilej spre a le împlini. O lumină neașteptată va lumina această peșteră de păcate de unde vor ieși la iveală tot felul de răutăți. Această cercetare se va face în fața tuturor îngerilor și oamenilor.

În ziua judecății, Fiul Omului ne va demasca în fața tuturor! " Aduna-voi împotriva ta pe toți, voi descoperi goliciunea ta înaintea lor și ei vor vedea toată nerușinarea ta" (Ezechiel 16,37). Da, toată lumea va fi martoră nerușinării noastre.

După aceea va urma despărțirea. " Și va despărți, Fiul Omului pe unii de alții cum desparte oile de capre". În lumea aceasta deosebiriile dintre oameni le formează averea, slujbele, rangurile. În ziua cea de apoi nu va fi așa. Se va despărți pleava de grâu, vasul de rușine de vasul de cinste, păcătosul de cel drept. Va fi o despărțire crudă. Se va despărți tată de fiu, prieten de prieten, frate de soră. Dacă despărțirea prin moartea trupeză ne lasă o speranță a posibilei revederi, această despărțire finală de la judecată va fi pe vecie și nu va lăsa nici o speranță de întâlnire.

După aceea, Împăratul măririi privind din văzduh spre cele două cete, întâi se va adresa celor de-a dreapta, cu blândețe și cu bunătate: "Veniți binecuvântații Părintelui Meu! Ieșiți din pământul în care ați fost disprețuiți și socotiți ca

lepădăturile lumii! Urmați-mă pe căile nemuritoare ale gloriei și fericirii, precum m-ați urmat pe cele ale umilințelor și suferinței. M-ați ascultat, m-ați iubit. Veniți de moșteniți împărăția gătită vouă de la întemeierea lumii!". Se va adresa apoi celor de-a stânga, cu flăcărilor mâniei și ale răzbunării în priviri, cu un glas ce va deschide sâmurile pământului, Domnul va striga păcătoșilor: "Duceți-vă de la Mine blestemaților, în focul cel de veci! M-ați disprețuit, mi-ați călcat poruncile în picioare, v-ați făcut idoli din plăcerile și deșertăciunile lumii! Duceți-vă! Plăcerile voastre au fost repezi și trecătoare. Chinurile ce vă așteaptă vor fi fără sfârșit!"

În vreme ce păcătoșii, blestemându-și soarta și ceasurile în care s-au născut, se vor prăbuși în prăpastiile iadului ca să se chinuiască în veci, dreptii se vor înălța spre măririle cerești, cântând imnuri de mărire, ca să se bucure deapururi de desfătările cele negrăite ale împărăției lui Dumnezeu. După ce Moise a citit israilitenilor legea Domnului a sfârșit prin cuvintele acestea: "Fiii lui Israel! Iată eu v-am pus astăzi înaintea viața și moartea, binecâvântarea și

blestemul. O binecuvântare dacă nu veți ieși din căile Lui și veți păzi poruncile Lui. Un blestem, dacă nu veți asculta și veți sluji altor dumnezei. Alegeți!" (Deuteronom 30,15-19).

Cu aceleași cuvinte sfârșesc și eu cuvântul meu de astăzi: Fraților, v-am arătat făgăduințele și amenințările, moartea și viața, partea cea stângă și partea cea dreaptă, vă întreb: pe care din aceste două drumuri pașiți? În care ceată v-ați duce dacă Cristos ar apărea în clipa aceasta să judece lumea? Să nu ne amăgim. Murim așa cum trăim. Dacă trăim în păcate în păcate murim, și vai de cel ce moare în păcate. De aceea vă îndemn, îndreptați-vă, întorceți-vă la Dumnezeu! Postul mare e înaintea ușilor. Iată vremea potrivită pentru primenirea sufletului și pentru curățirea de păcate. Folosiți acest prilej binecuvântat! Mărturisiți-vă păcatele preoților! Înoiți-vă viața prin primirea Sfințelor Taine! Luați hotărârea sfântă ca niciodată, cu nici un preț, să nu mai ieșiți din calea Domnului.

Dacă veți trăi ca dreptii; ca dreptii veți fi răsplătiți în ziua înfricoșătoarei Judecăți. Amin!

Pr. Țurcaș Gheorghe

AMVON

Duminica Samarinenței (a V-a după Paști)

În Duminica a cincea după Paști prăznuim sărbătoarea Samarinenței. Praznicul se înscrie în ciclul duminicilor de după Paști, care îl prezintă pe Isus Hristos drept Fiul lui Dumnezeu, întrupat, venit în lume în căutarea omului căzut în păcat, pentru a-l ridica din această stare și a-l repune în demnitatea cea dintâi.

Înainte de patima și de Învierea Sa, Domnul Hristos, a vestit Evanghelia Împărăției, descoperind ucenicilor că alegerea celor vrednici de moștenirea cea veșnică făgăduita de El se va face, nu numai dintre iudei ci și dintre neamurile păgâne.

Până acum L-am văzut pe Hristos în mijlocul poporului iudeu, poporul ales, pe care Dumnezeu îl condusese în chip minunat în istorie. În această duminică Hristos se revelează unei femei de alt neam - unei samarinențe (Ioan 4, 1-42).

Știm că samarinenii erau urâți, disprețuiți de iudei din pricină că țineau doar o parte din Lege. Dacă iudeii îi urau pe samarineni, Hristos voia convertirea lor. El venise în lume pentru toți oamenii, venise să desființeze barierele dintre iudei și elini, dintre robi și slobozi, venise să facă din întreaga umanitate un popor al lui Dumnezeu. Acesta este mesajul Duminicii Samarinenței, când îl vedem pe Hristos căutând nu un popor sau o seminție anume, ci suflete curate, însetate de veșnicie, cărora să le potolească setea cu apele nemuririi.

Pe cine a întâlnit la fântână femeia Samarineanca?

Sfânta Evanghelia de la Ioan (4, 1-42), ne relatează că Mântuitorul trecând prin Samaria, fiind obosit, S-a așezat să se odihnească lângă fântâna lui Iacov.

Regiunea dintre Iudeea și Galileea era numită Samaria, luându-și numele de la dealul Samariei. Drumul dintre Ierusalim și Galileea trecea prin Sihar, lângă Sichem.

Acolo L-a întâlnit o femeie samarineancă, venită din cetate pentru a scoate apă, femeie căreia Hristos i s-a revelat ca fiind Mesia cel prezis de profeți. Isus nu i-a spus dintr-o dată cine este, ci mai întâi a pregătit-o pentru a putea primi descoperirea, lucru subliniat de Sinaxarul sărbătorii care ne spune că: „*Isus o îndrumă către cele înalte aducând vorba despre apa spirituală...Hristos, ca să nu sperie pe femeie nu-i spune despre Sine că este mai mare decât Iacob, ci aduce din nou vorba despre apă, înfățișând mai departe cât de mai presus de toate este aceasta, devreme ce dacă bea cineva din apa aceasta, nu va înseta niciodată*”. Hristos i-a deschis astfel inima femeii, făcându-o să-L recunoască drept un prooroc, să se gândească chiar la Mesia cel profețit, și atunci Hristos cunoscând bunăvoința femeii și că samarinenii știau și ei cele cu privire la Mesia, din cărțile lui Moise și că prooroc mai mare ca acesta va ridica Domnul Dumnezeu, zice: Eu sunt Mesia! Descoperirea a fost categorică. Samarineanca s-a învrednicit să audă de la Hristos ceea ce foarte puțini dintre iudei auziseră. Hristos nu ținea cont de neam, El căuta inimi sincere, deschise, gata să-L primească. Această recunoaștere a lui Hristos de către samarineancă o cântăm la Vecernia acestei duminici, spunând: „*Fiul și Cuvântul Tatălui, Cel împreună fără de început și împreună veșnic, Izvorul tămăduirilor, a venit la fântână și o femeie din Samaria a venit să scoată apă; pe care văzându-o Mântuitorul, a zis: Dă-mi apă să beau și mergi de cheamă pe bărbatul tău! Iar ea grăind ca unui om iar nu ca unui Dumnezeu, silindu-se să tănuiască, a zis: Nu am bărbat! Și Învățătorul a zis către dânsa: Adevărat ai zis: Nu am bărbat; căci cinci ai avut și acum pe care-l ai nu-ți este bărbat iar ea mirându-se de acel cuvânt și alergând în cetate, striga mulțimilor, grăind: Veniți de vedeți pe Hristos, Carele dăruiește lumii mare milă*”.

„*Zis-a samarineanca celor din cetate: Iată, S-a arătat pe pământ Mesia, Hristos, despre care s-a scris în Lege, demult că va să vină prooroc mare, Dumnezeu și Om; Acesta și pe cele făcute*

de mine le-a vădit și pe cele ascunse întru adâncul inimii mele, pe toate mi le-a spus, precum le-am făcut. Pentru aceasta, alergând toată cetatea și încredințându-se că spusele ei sunt întru totul adevărate, s-a și minunat de acesta și văzându-l, a crezut.” (vec. Joi săpt. V d. Paști)

Hristos caută pe cei care voiesc mântuirea.

Femeia samarineancă este și o imagine omenirii căzute în păcat. „*Venit-a la izvor, în ceasul al șaselea, Izvorul minunilor, spre a aduce la viață pe rodul Evei; că Eva întru acest ceas a ieșit din rai, din pricina amăgirii șarpelui. Deci s-a apropiat samarineanca să scoată apă, pe care văzându-o Mântuitorul, a zis: Dă-mi apă să beau și Eu te voi sătura de apa cea vie; iar înțeleapta, alergând în cetate, a vestit îndată mulțimilor, zicând: Veniți de vedeți pe Hristos, Domnul, Mântuitorul sufletelor noastre*”. (Vecernia acestei duminici)

Samarineanca de la fântâna lui Iacov este prezentată ca imagine a omenirii căzute, dar și ca mijloc prin care Hristos voia să ajungă la noi, cei al căror chip era. Duminica Samarinenței este prin urmare, un prilej la care îi aducem cântare Celui ce ne-a mântuit pe noi, Celui ce trecând prin Samaria, căuta mântuirea femeii samarince și a noastră a tuturor. Revelația făcută femeii samarince face parte din lucrarea de mântuire a omului, întreprinsă de Iisus Hristos, de care noi bucurându-ne, îl laudăm.

Cum a fost transformată samarineancă de întâlnirea cu Hristos?

Întâlnire a omului cu Dumnezeu, cu Hristos, nu poate rămâne fără urmări în viața omului. Știm ce a însemnat pentru Sfinții Apostoli, întâlnirea cu Hristos cel înviat. De asemenea Saul, fiind întâmpinat de Hristos pe drumul Damascului, s-a schimbat radical. La fel stau lucrurile și cu femeia samarineancă. Era o femeie păcătoasă, dar întâlnindu-L pe Hristos, a devenit alta umplându-se de cunoștință dumnezeiască. Condacul praznicului ne arată că pentru samarineancă întâlnirea cu Hristos a însemnat moștenirea împărăției veșnice: „*Cu credință venind la fântână samarineanca, Te-a văzut pe Tine apa înțelepciunii, din care bând din destul*

cea pururea lăudată, a moștenit împărăția cea de sus". Viața însă, tinde să dea viață, lumina să lumineze. Femeia care a primit lumina nu poate ascunde acest dar. Lăsându-și vasul cu apă, dădu fuga în cetate să vestească tuturor samaritenilor pe Mântuitorul. Fusese convertită la Hristos, la credință și deveni totodată „misionară”, chemându-i la credință pe toți cei din cetate.

Pentru samarineancă întâlnirea cu Hristos, a însemnat îndeosebi două lucruri: convertire la credință și misionarism. Este un prilej să ne întrebăm și noi dacă L-am întâlnit pe Hristos. Răspunsul însă trebuie să-l dăm cu viața noastră.

Pr. Florin Mureșan

AMVON

Predica la înmormântare

Când cineva drag moare în păcat

Mama mea a murit la 27 de ani. A lăsat în urma ei un soț îndurerat și trei copii: eu, pe atunci de șase ani, și o soră și un frate, de patru și de doi ani. Îmi amintesc bine de mama mea, de moartea ei datorită pneumoniei în a doua zi de Crăciun din 1934, precum și de funeraliile ei, primele la care am participat. Îmi amintesc și de tatăl meu cum îmi spunea la câteva zi după înmormântare: "Trebuie să ne rugăm încă pentru mami. Ea este cu Dumnezeu, dar rugăciunile noastre îi sunt de ajutor." Aceste cuvinte aveau sens pentru mine și atunci când aveam șase ani, și au sens și astăzi. Nu am celebrat nici o Liturghie fără să mă rog pentru mama mea, iar acum și pentru celelalte persoane dragi care au plecat la Domnul în cele peste șapte decenii de la moartea ei.

Dar care este situația cu cei care par a fi murit în păcat de moarte, lipsiți de harul lui Dumnezeu? Ce să credem despre ei? Problema este una serioasă, în special când este vorba de cineva drag. Permiteți-mă să o abordez așa cum pot mai bine.

Păcatul de moarte

"Pentru ca un păcat să fie de moarte", spune Catehismul Bisericii Catolice, "sunt cerute simultan trei condiții: 'Este păcat de moarte orice păcat care are drept obiect o materie gravă și care este săvârșit cu conștiință deplină și cu consimțământ deliberat'" (nr. 1857). Este important să fie

îndeplinite toate cele trei condițiile. Chiar dacă presupunem că păcatele unei persoane au fost grave, cum putem să fim siguri că au fost îndeplinite și celelalte două condiții? Tot Catehismul ne spune: "Impulsurile sensibilității, pasiunile, pot și ele să atenueze caracterul voluntar și liber al greșelii, ca și presiunile exterioare sau tulburările patologice" (nr. 1860). Nu putem niciodată să apreciem măsura în care astfel de factori atenuanți sunt prezenți la anumită persoană sau nu. Doar Dumnezeu poate să privească în inima omului.

Când oamenii mă întrebă dacă un anume păcat este de moarte, eu le spun: "A păcătui de moarte înseamnă a întoarce spatele lui Dumnezeu în mod intenționat și liber într-o problemă gravă; este o decizie intenționată și liberă de a da cu piciorul la toate lucrurile bune din viața ta. Așa ceva ai făcut?"

Zei falși

Fie că ne dăm seama, fie că nu, cu toții căutăm binele de-a lungul întregii vieți. Păcatul apare atunci când căutăm binele în locuri greșite. Biblia numește acest lucru ca fiind idolatrie: invocarea unui zeu fals, care nu poate niciodată să răspundă rugăciunilor noastre. Scriitorii biblici și-au exprimat în

repetate rânduri disprețul față de cei care se roagă unor zei falși. Psalmul 115 spune despre ei: "Idolii neamurilor sunt argint și aur, lucruri de mâini omenesti: Gură au și nu vor grăi; ochi au și nu vor vedea; Urechi au și nu vor auzi; nări au și nu vor mirosi; Mâini au și nu vor pipăi; picioare au și nu vor umbla, nu vor glăsui cu gâtlejul lor.

Asemenea lor să fie cei ce-i fac pe ei și toți cei ce se încred în ei."

Mai izbitoare este imaginea ridiculizatoare a celor care cheamă zei falși în "duelul" dintre profetul Ilie și profeții falsului zeu Baal, pe vârful Muntelui Carmel. Regula întrecerii era simplă: "Voi să chemați numele dumnezeului vostru, iar eu voi chema numele Domnului Dumnezeului meu. Și Dumnezeul Care va răspunde cu foc, Acela este Dumnezeu", a spus Ilie (1Regi 18,24). Adepții lui Baal au fost cei care au început: "au chemat numele lui Baal de dimineață până la amiază, zicând: 'Baale, auzi-ne!' Dar n-a fost nici glas, nici răspuns. Și săreau împrejurul jertfelnicului pe care-l făcuseră. Iar pe la amiază, Ilie a început să râdă de ei și zicea: 'Strigați mai tare, căci doar este dumnezeu! Poate stă de vorbă cu cineva, sau se îndeletnicește cu ceva, sau este în călătorie, sau poate doarme; strigați tare să se trezească!' Și ei strigau cu glas mai tare și se înțepau după obiceiul lor cu săbii și cu lănci, până ce curgea sânge. Trecuse acum de amiază și ei s-au zbuciumat mereu până la timpul jertfei. Dar n-a fost nici glas, nici răspuns, nici auzire" (1Regi 18,26-29).

Sf. Toma de Aquino, unul dintre cei mai mari teologi, identifică patru zei falși: bogăția, plăcerea, puterea și onoarea. Adepții lor nu sunt greu de găsit. Omul care s-a străduit atât de mult să strângă bogății pentru ca la 50 de ani să facă stop cardiac. Omul care se cufundă în căutarea plăcerilor fizice, cu orice preț. Omul care calcă în picioare pe oricine și orice doar ca să pună mâna pe putere. Omul care este atât de avid de apreciere încât devine incapabil să mai

audă adevărul despre el, devenind o marionetă în mâinile oricui știe să îl lingusească. Pe acești adepți ai unor zei falși îi întâlnim frecvent printre noi, chiar și în preoție. Dar nu sunt oameni răi. Sunt chiar oameni buni. Chiar și ceea ce caută ei este bun; pentru că ceea ce caută, deși nu își dau seama, este Dumnezeu. Locul unde îl caută este greșit. Zeii pe care îi invocă ei nu pot să răspundă vreodată la rugăciunile lor.

Despre un exemplu viu de idolatrie le-am vorbit cândva unor elevi cărora le predam în Germania, în 1963. Eram într-un liceu de băieți, unde elevii învățau engleza. O știau suficient de bine pentru a desfășura întreaga oră în engleză. Una dintre cărțile pe care le-am citit la ore a fost "Bătrânul și marea" a celebrului Ernest Hemingway, câștigător al Premiului Pulitzer. Este povestea unui pescar cubanez care merge pe mare cu o barcă și prinde cel mai mare pește din viața sa. Neputând să îl aducă în barcă, îl lasă în apă, dar începe să se teamă că rechinii numeroși din zonă îi vor ataca imensa captură. Când ajunge în port, trofeul lui este de fapt un schelet. Este o povestire pesimistă.

Le-am spus elevilor că autorul cărții a dus o viață în care a căutat mereu senzațiile: în luptele din războiul civil spaniol, în cele patru căsătorii și cine știe câte aventuri extramaritale, în vânătorile organizate în Africa. Asemenea milionarilor pentru care bogăția nu este niciodată de ajuns, nici o persoană ce caută senzațiile și plăcerile nu este satisfăcută vreodată. Aceasta ar putea fi explicația pentru pesimismul cărții lui Hemingway. Surprinde pe cineva - i-am întrebat eu pe studenți - că la sfârșit scriitorul și-a tras un glonț în cap la 61 de ani? I-am invitat să compare tragicul sfârșit al lui Hemingway cu moartea pe atunci recentă a unui om care a impresionat lumea întregă prin bucuria și fericirea pe care o afișa: Papa Ioan al XXIII-lea. Amândoi și-au petrecut viața căutând fericirea. Doar că bunul Papă a găsit-o, căutând-o în Acela care este singurul ce o poate da.

Merg oare adepții zeilor falși neapărat în

iad? În cele din urmă aceasta este întrebarea.

Iadul

Catehismul afirmă că dacă un păcat de moarte "nu este răscumpărat de căință și de iertarea lui Dumnezeu, el produce excluderea din Împărăția lui Cristos și moartea veșnică a iadului, deoarece libertatea noastră are puterea de a face alegeri definitive fără întoarcere. Totuși, dacă putem aprecia că un act este în sine o greșeală gravă, trebuie să încredințăm judecata asupra persoanelor dreptății și îndurării lui Dumnezeu" (nr. 1861). Ultima frază este importantă: ne interzice să afirmăm cu convingere că o anumită persoană ar fi în iad.

Dar cum poate un Dumnezeu iubitor și milostiv să condamne pe cineva la pedeapsa veșnică a iadului? Adevărul este că Dumnezeu nu condamnă pe nimeni la iad. Catehismul spune că iadul este o opțiune personală. A muri în păcat de moarte fără a te pocăi și a accepta iubirea milostivă a lui Dumnezeu înseamnă a rămâne separat de El pentru totdeauna, din alegerea noastră liberă. Această stare de definitivă auto-excludere de la comuniunea cu Dumnezeu și cu fericiții este numită "iad".

Ce este mai exact iadul? Este ca atunci când toți au fost invitați la petrecere, și doar tu nu ești acolo - nu pentru că nu ai fi fost invitat, de fapt ai fost invitat de nenumărate ori, ci pentru că ai refuzat de fiecare dată invitația. Este starea de singurătate: tu cu tine, pentru totdeauna, fără lumină, fără iubire, fără nimic bun. Cei care fac o alegere permanentă și consecventă de a fi fără toate acestea - cei care în mod intenționat și definitiv alungă orice e bun în viața lor - vor vedea într-o zi că Dumnezeu le respectă alegerea. Judecata ce ne așteaptă pe fiecare dintre noi la sfârșit nu este o balanță între plusurile și minusurile vieții noastre, scrise într-o carte de contabilitate divină. De fapt, în momentul judecății Dumnezeu consfințește propria judecată pronunțată de deciziile pe care le-am luat de-a lungul vieții pământești.

Dacă nu l-ați văzut, atunci vă îndemn să vedeți filmul britanic "Regina", un film elegant și frumos, cu momente de suspans dar și cu momente impresionante. Ne prezintă controversa dintre premierul britanic, Tony Blair, și suverana sa, regina Elisabeta a II-a, privitor la reacția ei la tragica moarte a prințesei Diana, contrastând tăcerea reginei, retrasă pe domeniile din Scoția, cu durerea populației din Londra. Filmul ne oferă un bun exemplu legat de subiectul nostru.

Diana a trăit în viteză și așa a și murit. I-a fost infidelă soțului, după cum și el i-a fost infidel. A intrat într-o cursă a plăcerilor și există destule dovezi că nu avea vreo credință religioasă. Cu câteva săptămâni înainte de a muri a fost chiar la un spiritist. Cu toate acestea, ea a făcut numeroase gesturi de iubire și a avut cuvinte de încurajare pentru oamenii în suferință: bolnavii infectați cu HIV, cei fără casă, victimele minelor. Pentru aceasta oamenii au iubit-o. Când a murit, m-am gândit că destinul ei a semănat oarecum cu cel al femeii din Evanghelia lui Luca, "cunoscută în cetate ca o păcătoasă", dar care i-a uns picioarele lui Isus cu ulei parfumat. Când unii și-au manifestat nemulțumirea vizavi de acceptarea de către Isus a unor astfel de gesturi din partea unei păcătoase, El a răspuns: "Iertate sunt păcatele ei cele multe, căci mult a iubit" (Luca 7,47). Nu putem spera la aceste cuvinte și pentru alții?

"Nu vă îndoțiți niciodată"

Pe când eram un seminarist de 20 de ani, l-am auzit pe un preot, care a fost paroh toată viața sa, spunându-ne în timpul unor zile de reculegere: "Frații mei, ca preoți veți fi păstori peste toți cei din parohiile voastre. Unii dintre ei vor veni la biserică de Crăciun și de Paști doar, alții niciodată. Să nu credeți că ați eșuat în misiunea voastră relativ la acești oameni. De fapt oamenii se află în diferite stadii ale itinerarului lor spiritual. Unii vor lua curba corectă spre Dumnezeu cu câteva momente înainte de a muri. Dacă în slujirea

voastră veți ajuta pe cineva să schimbe direcția, orientându-l spre Dumnezeu, în orice moment ar fi, voi v-ați îndeplinit misiunea." După 60 de ani, aceste cuvinte îmi sunt încă vii în memorie.

Sfântul nostru Părinte Papa Benedict al XVI-lea spunea ceva similar. Cu câțiva ani înainte să fie ales Papă, într-un interviu acordat jurnalistului Peter Seewald, Cardinalul Joseph Ratzinger spunea: "Nu am nimic împotriva dacă oameni care nu au mers tot anul la biserică se duc cel puțin de Crăciun sau în noaptea Anului Nou sau cu ocazii speciale, deoarece acesta este un alt mod de a aparține sacralului, luminii. Trebuie să existe diferite forme de participare și asociere; Biserica trebuie să fie deschisă launtric" (Dumnezeu și lumea).

În octombrie 2006, Papa Benedict al XVI-lea încheia o serie de cateheze despre cei doisprezece Apostoli vorbind despre Iuda Iscarioteanul. Nu putem ști de ce l-a trădat Iuda pe Isus, după ce Acesta l-a primit în cercul prietenilor Săi apropiați, a spus Papa. El l-a comparat pe Iuda cu Petru, care de asemenea l-a trădat pe Isus. După căderea sa, Petru s-a pocăit și a găsit iertare și har. Și Iuda s-a pocăit, dar părerea lui de rău a degenerat în disperare și a devenit auto-distrugere. Este o invitație la a ne aminti mereu ceea ce Sfântul Benedict spunea la

sfârșitul capitolului al V-lea al Regulii sale: "Nu vă îndoiiți niciodată de milostivirea lui Dumnezeu".

Gândiți-vă frecvent la aceste cuvinte. Milostivirea lui Dumnezeu este cea care ne permite să sperăm că fiecare om se va mântui, inclusiv noi. Cu toții am adus cult pe altarul unor zei falși la un moment dat în viață - unii poate chiar ani întregi. Nici noi, preoții, nu suntem o excepție. Mi-a trebuit aproape o viață întreagă să înțeleg că cele mai profunde dorințe ale inimii pot să fie satisfăcute doar de Dumnezeu - și mă apropii de încheierea celui de-al optulea deceniu al vieții mele. "Deși suntem păcătoși", spunem în Rugăciunea Euharistică, "ne încredem în milostivirea și iubirea Ta. Primește-ne nu pentru vrednicia noastră, ci din belșugul milei Tale."

Rugați-vă pentru cei care au plecat din această viață. Rugați-vă și amintiți-vă cuvintele Episcopului bătrân spuse Sfintei Monica, mama Sfântului Augustin, când aceasta era îndurerată de modul în care strălucitul ei fiu își irosea viața, aducând cult la temple ale zeilor: "Fiul atâtor lacrimi nu poate să piară". (traducere Radu Capan, sursa Crisis Magazin, aprilie 2007)

Pr John Jay Hughes

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

Sfințire inaugurală a bisericii greco-catolice din Jibou

Cu prapori și icoane în mâini, cu cântări de laudă pe buze, alaiul credincioșilor greco-catolici din Jibouși nu numai a străbătut în zi de prasnici (duminică, 7 septembrie a.c.) o parte din străzile urbei, pornind în pelerinaj de la Mănăstirea "Fecioara Maria" spre noul lăcaș de cult, "Neprihănită Zămislire", pentru a participa la sărbătoarea sfințirii inaugurale. În jur de 500 de creștini s-au adunat în fața Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică din Jibou, pentru a fi părtași la manifestările prilejuite de eveniment și la urma urmei pentru a asculta Cuvântul lui Dumnezeu. Primarul orașului, dl. Eugen Bălănean, gazdă primitoare cum îl știm, l-a întâmpinat pe Preasfinția Sa Ioan Șișeștean, episcop al

Maramureşului, cu căldură și sincere îmbrățișări, adresând un salut de bun venit, lui, suitei de preoți și întregii asistențe. Începând cu orele 10,00, episcopul Ioan Şişeştean a pontificat Sfânta Liturghie, nu înaintea de a răspunde cu aceeași căldură sufletească primarului Bălănean, și de a da binecuvântarea sa peste toți cei prezenți. Într-o primă etapă a fost sfințită partea exterioară a noului lăcaș de închinare, apoi a urmat sfințirea interiorului, prilej cu care enoriașii au avut posibilitatea și dreptul de a intra în altar pentru a-l vizita și totodată pentru a primi harul. Pe tot parcursul ritualului religios, corul Catedralei "Sânta Familie" din Zalău a încântat auzul și a îmbucurat sufletele celor prezenți cu imnuri de mărire închinare Divinității. După slujba de sfințire a urmat o agapă creștinească la cantina liceului, unde catolici și necatolici s-au înfruptat din bunătățile oferite de organizatori. (sursa Graiul Sălajului)

Viorel Varga

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

Trei episcopi prezenți la sfințirea Bisericii greco-catolice din Plopiș

Biserica Greco-Catolica din Plopiș, purtând hramul "Adormirea Maicii Domnului" a fost sfințită, duminică 28 septembrie, în prezența a trei episcopi P.S. Dr Virgil Bercea de Oradea, P.S. Dr Cornel Damian, episcop romano- catolic, auxiliar de Bucuresti și P.S. Alexandru Mesian de Lugoj, circa 30 de preoti, autorități judetene și locale și peste 1000 de credinciosi. Lăcașul de cult a fost construit în perioada 2001 - 2008, cu sprijinul Episcopiei Greco-Catolice de Oradea, a diferite organizații de intrajutorare din Occident și a credincioșilor din Plopiș. Moaștele care s-au depus în Sfânta Masă a Altarului au fost aduse de la Roma și aparțin Sf. Carol Boromeu (1538-1584). De mentionat că biserica a fost construită sub păstoria a trei preoți: pr. Vasile Aciu 2001-2007, pr. Sabin Cicșa 2007-2008 (mai) și pr. Ioan Șanta, care servește și în prezent. Alături de credincioșii prezenți la Plopiș au mai fost și ascultătorii postului "Radio Maria", slujba de sfințire și Sfânta Liturghie fiind transmise integral.

Pr. Cristian Borz

Discurs la sfințirea bisericii din Plopiș

Excelențele Voastre, stimate autorități, dragi confracți într-o preoție, iubiți credincioși.

În calitate de preot paroh al Parohiei greco-catolice din Plopiș de numai 3 luni, îmi revine greua sarcină să vă prezint povestea acestei biserici, istoricul ei. Cu ajutorul câtorva fii ai satului am reușit să adun informații și voi încerca să le expun pe scurt în fața dumneavoastră cu aceeași emoție cu care mi-au fost relatate.

Totul a început în anul 1990, când o parte din credincioșii acestei comunități au hotărât să revină la vechea credință care – după cum se știe – le-a fost interzisă de către regimul comunist în anul 1948. Mulți au crezut că lucrurile se vor rezolva de la sine, iar credincioșii noștri bucuși de libertatea redobândită după Revoluția Română din 1989, care au fost smulși cu sila în 1948, vor reveni în masă la biserica moșilor și părinților lor sfidați și batjocoriți de comuniști. Dar n-a fost așa. Deoarece nu au găsit înțelegere sub nici o formă, în ianuarie 1991, credincioșii greco-catolici au fost nevoiți să parăsească biserica satului. Din acel moment Liturghiile s-au oficiat într-o încăpăre din clădirea Grădiniței de Copii care pentru ei a devenit capelă, cu sprijinul conducerii școlii din Plopiș din acea vreme.

Ani de zile au suferit, au răbdat multe umilințe, s-au strâmtorat într-un spațiu foarte mic, tinerii care s-au căsătorit erau nevoiți să se cunune în alte localități la alte parohii greco-catolice, de multe ori au întâmpinat greutăți și cu tragerea clopotelor pentru pomenirea morților, dar nu și-au pierdut credința și speranța. La început, au slujit în această capelă pe rând mai mulți preoți de la diferite parohii, după posibilități. Apoi, de la fondarea ei în cursul anului 1991 și până în anul 1993 când s-a mutat la Zalău, mai aproape de familie, această parohie a fost păstorită de părintele Ardelean Grigore – Dumnezeu să-l odihnească – un om deosebit care nu știa să cedeze în fața greutăților și a ispitelor și în ciuda acelor vremuri tulburi pe care le traversa parohia, părintele i-a încurajat pe toți să rabde și să se roage căci vor veni și vremuri mai bune. Din anul 1993 și până în anul 2007, în parohia noastră a slujit părintele Aciu Vasile, căruia în numele credincioșilor îi aduc mulțumiri pentru sprijin și încurajare, fiind cel care a dus greul alături de credincioși mulți ani, le-a fost aproape și i-a susținut. De asemenea o sinceră și caldă mulțumire aducem și părintelui Cicșa Sabin pentru contribuția adusă în perioada cât a slujit în parohia noastră.

Nu se poate exprima în cuvinte cu câtă emoție și bucurie, acum șapte ani, după îndelungi greutăți și piedici credincioșii noștri au primit vestea aprobării locului pentru construirea bisericii. Nu putem să nu amintim aici despre devotamentul și sacrificiul depus de către Prim Curatorul acestei parohii, baciul Traian Laslău, care din prima zi, începând de la separarea din 1991 și până în prezent s-a dăruit cu toată ființa în slujba acestei parohii, este omul care nu a cedat și a mers înainte în ciuda oricăror greutăți sau ostacole, ajutat ulterior de curatorul adjunct Lupou Dumitru și de toți membrii Consiliului parohial care s-au succedat de-a lungul anilor și bineînțeles de credincioși. Și iată-ne acum, după atâția ani în fața unui vis împlinit. A venit momentul să ne bucurăm împreună de darul lui Dumnezeu și de rodul muncii tuturor credincioșilor greco-catolici din această parohie: Biserica închinată Sfintei Fecioare Maria cu hramul "Adormirea Maicii Domnului".

Proiectul a fost elaborat de arhitectul Ioan Arboareanu din Cluj în colaborare cu ing. Dehelean Maria din Zalău și a fost executat de echipa maistrului constructor Costăș Florin din Șimleu-Silvaniei, cărora le mulțumim. Construcția bisericii a costat în total 7.585.250.000 lei vechi din care 2.895.250.000 lei vechi sunt bani primiți de la Episcopie, iar 4.690.000.000 lei vechi provin din donații și alte surse. Timpul nu îmi permite să dau citire listei tuturor celor care și-au adus

contribuția pentru a duce la bun sfârșit aceasta operă sfântă. Un "Mulțumesc!" din inimă le adresăm tuturor celor care de departe sau de aproape ne-au susținut financiar și respectăm dorința unora ca darul lor făcut Bisericii în taină, să fie cunoscut numai de Dumnezeu, asigurându-i pe toți de rugăciunile întregii comunități. Mulțumim de asemenea Consiliului Județean Sălaj, Primăriei Comunei Plopiș pentru ajutorul acordat de-a lungul anilor. Și nu în ultimul rând, aducem cu recunoștință mulțumirile noastre, în chip special, păstorului diecezei noastre, Excelența Sa Episcop Dr. Virgil Bercea, care cu o inimă largă de părinte, mereu ne-a încurajat, susținut și înțeles. Aceleași mulțumiri le aducem și părintelui Vicar General Florian Gui.

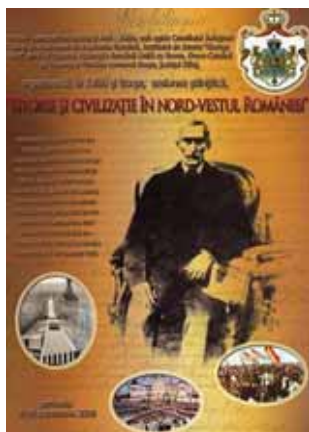
În final, dragi plopișeni, fiți mândri că aveți acum o nouă și minunată biserică, un loc al liniștii și al rugăciunii comune al tuturor celor care vin de departe sau de aproape. Umpleți acest loc cu viață pentru ca el să fie și peste o sută sau două sute de ani un loc în care rugăciunea să nu amuțească. Și să mulțumim Bunului Dumnezeu pentru curajul necesar și puterea de a aduce la bun sfârșit realizarea acestui lăcaș de cult.

Putem spune – în încheiere – că dorim cu toții să lăsăm la o parte neînțelegerile din trecut să se pună capăt urii și dușmăniei și să trăim în liniște, pace și bună înțelegere între toți locuitorii acestei comune.

Pr. Ioan Șanta

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

Simpozion - Simion Bărnuțiu la Zalău

Pe parcursul a două zile, respectiv 9-10 octombrie 2008, s-a desfășurat sesiunea științifică "Istorie și civilizație în nord-vestul României", eveniment organizat de Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău, sub egida Consiliului Județean Sălaj, în colaborare cu Episcopia Română-Unită cu Roma, Greco-Catolică din Oradea, Academia Română - filiala Cluj și Institutul de Istorie "George Barițiu" din Cluj-Napoca. Manifestarea a fost dedicată împlinirii a 200 de ani de la nașterea lui Simion Bărnuțiu, celor 160 de ani de la Revoluția din anul 1848 și 90 de ani de la realizarea Marii Uniri.

Deschiderea oficială a lucrărilor a avut loc joi, 9 octombrie, în Sala "Avram Iancu" a Primăriei municipiului Zalău. La deschidere a luat cuvântul Elena Musca, directorul Muzeului Județean, care a mulțumit tuturor celor care s-au implicat și au sprijinit organizarea și desfășurarea acestui eveniment, după care a luat cuvântul PS Virgil Bercea, Episcopul greco-catolic de Oradea. Preasfințitul Virgil a subliniat însemnătatea manifestării de la Zalău, prilej de bucurie și pentru că Simion Bărnuțiu a fost fiu al Bisericii noastre. Prefectul de Sălaj, d-l Andrei Todea, a readus în memoria participanților «bucuria de a-l cinsti pe marele Bărnuțiu». Primarul Zalaului, d-l Radu Capilnasiu, a pledat pentru "redobândirea mândriei naționale", în contextual integrării în Uniunea Europeană. În încheierea momentului oficial de la Sala "Avram Iancu" a vorbit acad. Camil Mureșanu, din Cluj, președintele manifestării, despre "Adunarea Națională de la Blaj. Relatări din presă vremii".

După deschiderea oficială, lucrările sesiunii au continuat la Muzeul Județean de Istorie și Artă din Zalău, pe trei secțiuni - "Simion Bărnuțiu", "Anul revoluționar 1848" și "Istorie modernă și contemporană" - la aceste lucrări participând cu comunicări istorici, profesori, cercetători din Zalău Oradea, Cluj-Napoca, Bocșa, Satu-Mare, București, Constanța, Deva și Alba-Iulia. În pauză dintre sesiuni a avut loc vernisarea expoziției de artă plastică "Urme" a artistului Dan Ștefan. La aceste

lucrări au participat vicarii din Sălaj ai celor două Biserici istorice românești: Gheorghe Țurcaș și Ioan Ghiurco. Vineri, 10 octombrie, manifestarea a continuat la Bocșa (satul natal a lui Bărnăuțiu) unde s-a oficiat de către preoții greco-catolici un parastas la Centrul Cultural "Simion Bărnăuțiu", moment animat de un grup de elevi ai școlii din localitate cu cântece și poezii. S-a vizitat cripta unde se găsesc osemintele marelui Simion Bărnăuțiu și au urmat alocuțiuni ale personalităților prezente.

Participanți s-au deplasat la Gorgana, lângă Sînmihaiu Almașului, unde s-a rostit o rugăciune de către preoții greco-catolici; au urmat alocuțiunile celor prezenți și salutul vice-primarului din localitate. Un grup de copii au cântat cântece patriotice.

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

Protopop Valer Pârâu

Simpozion: 60 de ani de la desființarea BRU

În data de 29 octombrie 2008, Protopopiatul Greco-Catolic Zalău și Parohia Sfânta Familie Zalău au organizat simpozionul "60 de ani la desființarea Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică din România". Acțiunea care a fost dedicată momentului interzicerii BRU din toamna anului 1948. Au prezentat comunicări: prof. dr. Nicolae Gudea (Cluj), prof. dr. Cornel Grad (Zalău), prof. dr. Ioan F. Pop (Oradea), prof. Nicolae Costruț (Zalău), prof. Ionel Penea (Cluj), avocat Teodor Vanca (Deva), muzeograf Marin Pop (Zalău), ziaristul Ioan Lupa (Zalău) și medicul Lucia Ilian și Liviu Gîrbea (Zalău).

Comunicările au avut loc în sala de conferințe a bisericii Sfânta Familie, unde au fost prezenți preoții Florian Gui - vicar al Episcopiei Greco-Catolice Oradea și Gheorghe Țurcaș - vicar foraneu al Silvaniei; din auditoriu prezent au făcut parte preoți greco-catolici sălăjeni, dascăli, muzeografi, cercetători, istorici, mulți credincioși. Simpozionul a fost prefațat de un film documentar, precum și cu o expoziție în care au fost prezentate fotografiile Episcopilor greco-catolici martiri, imagini ce ilustrează momente din timpul activității ca Ierarhi, dar și din perioada detenției în închisorile comuniste. Lucrările au fost deschise de Părintele Valer Pârâu, protopop al Zalăului, după care a urmat salutul Preasfinției Sale Virgil Bercea, Episcop greco-catolic de Oradea, rostit de pr. vicar Florian Gui. Părintele vicar foraneu, Gheorghe Țurcaș, a amintit de înaintașii săi, preoții sălăjeni persecutați, precum și de drumul pe care l-a parcurs sfinția sa, după 1989, în comunitățile greco-catolice reînființate.

Au urmat prezentarea comunicărilor legate de tema simpozionului: prof. dr. Nicolae Gudea, "BRU în perioada martie 1945 - decembrie 1948", prof. dr. Cornel Grad, "Situația BRU din nord-vestul Ardealului sub ocupația maghiară (1940 - 1948)", prof. dr. Ioan F. Pop, "Național și confesional", prof. Nicolae Costruț, "BRU din Sălaj în timpul prigonirii comuniste", prof. Ionel Penea, "Arestarea Episcopilor greco-catolici din anul 1948", Teodor Vanca, "Martiri ai terorii comuniste", muzeograf Marin Pop, "Aspecte privind istoria BRU în perioada interbelică până la desființare", Ioan Lupa, "1948 - 2008- două repere istorice în evoluția seculară a BRU", Liviu Gîrbea, "Previziunea terorii în predicile Episcopului Ioan Suci" și Lucia Ilian, "Martor viu al evenimentelor din anul 1948". Au fost momente interesante, cei prezenți au apreciat conținutul și organizarea evenimentului.

Protopop Valer Pârâu

DEBUT**Psalmii**

1. Pentru liniștea sufletelor și o viață desăvârșită,
Și să nu ne pedepsească Domnul cu urgie și necaz,
Este bine pentru noi toți ca Psaltirea să fie citită,
În credința noastră adevărată să nu schimbăm macaz.
2. Psalmii sunt liniștea sufletelor și o faptă îngerească,
Înfrânând pornirea noastră la patimi, rele și mânie,
Și fiind pavază, scut și mângăierea noastră sufletească,
Aducând între oameni unire, iubire, armonie.
3. Din psalmi învățăm măreția bărbăției și a dreptății,
Și desăvârșirea judecății și rostul înfrânării,
Pentru că sunt răsplătitorul păcii și afectivității,
Camaradul prieteniei, alungarea întristării.
4. Psalmii alungă demonii și sunt mireasma spirituală,
Aduc ajutorul îngeresc și trăire cerească,
Sunt armă pentru teamă de noapte neagră emoțională,
Și din inimi de piatră stoarce lacrimi dând pace firească.
5. În psalmi găsim teologia cea desăvârșită și bună,
Pentru că fac și apropierea celor ce stau departe,
Iar pe oamenii ce-și poartă vrăjmășia îi împacă, adună
Potolesc gălăgia și valul gândurilor deșarte.
6. Psalmii dezvăluie taine nepătrunse și secrete,
În ele găsim amenințarea judecății veșnice
Fac ca pustiirea să fie locuită fără regrete,
Iubitorii de Dumnezeu să fie treji, să nu abdice.
7. Psalmii fac să slabească mânia sufletelor păcătoase,
Ei sunt și liniștea pentru oboseala și munca zilei,
Și făgăduind mărirea învierii noastre generoase,
Prezicând venirea lui Cristos în trup, cum a fost scris în file.

Ioan Sauciu

Biserica din Plopiș, județul Sălaj